

LÜHIÜLEVAADE

- **2004. aasta III kvartali maksebilansi jooksevkonto puudujääk vähenes eelmise kvartaliga võrreldes kaks korda ja oli 3,3 miljardit krooni.**
- **Viimase nelja kvartali baasil moodustas jooksevkonto defitsiit 14% oodatavast sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning sama kvartali baasil 9,2% (vt tabel 1 ja joonis 1)¹.**
- **Jooksevkonto defitsiidi vähenemist mõjutasid kaupade ja tulu kontode puudujääkide kahanemine ning teenuste konto ülejäägi kasv.**
- **Tulu netoväljavoolu pidurdumisele avaldas mõju Eesti investorite rekordiliselt kõrge tulu välismaistelt otseinvesteeringutelt. Tulu netoväljavool moodustas 3,9% oodatavast SKPst (eelmise aasta samas kvartalis 6,1%).**
- **Väliskapitali sissevool toimus peamiselt muude investeeringute vormis.**
- **Maksebilansi reservvara kasvas 2 miljardi krooni võrra.**

JOOKSEVKONTO puudujäägi peamine põhjustaja oli endiselt **kaupade konto** 6,8 miljardi krooni suuruse miinusega, mis ületas küll aastatagust näitajat 1,1 miljardi krooniga, kuid kahanes eelmise kvartali suhtes sama suurusjärgu võrra. Suhtena SKPsse moodustas kaupade konto puudujääk 19%. Kaupade väljavedu ulatus 19,3 ja sissevedu 26,1 miljardi kroonini. Kaupade käibe taseme tõusu 2003. aastaga võrreldes on põhjustanud nii liitumine Euroopa Liiduga kui ka senikehtinud aruandlussüsteemi muutus, mistõttu liitumiseelne ja -järgne väliskaubandusstatistika ei ole otseselt võrreldav².

Kaupade väljaveo suurimad kaubagrupid olid traditsiooniliselt masinad ja seadmed, puit, puidutooted ja mööbel ning tekstiilitööstuse toodang. Sisseveos domineerisid samuti masinad ja seadmed, mille osa suurenes 36%ni kogusisseveost. Järgnesid keemiakaubad, transpordivahendid ning metalltooted.

Peamine väliskaubanduspartner oli laienenud Euroopa Liit, mille osa kaupade kogukäibes vähenes veidi ja moodustas 76%. Suurimad partnerriigid olid Soome, Rootsi, Saksamaa, Läti ja Leedu, mis kokku hõlmasid kaupade väljaveost 57% ja sisseveost 52%.

Teenuste konto ülejääk suurenes aastaga 13% ning oli 4,3 miljardit krooni. Teenuste eksport kasvas 11% ja import 9%. Teenuste positiivse saldo kasvu mõjutasid enim reisiteenused ja muud äriteenused. Veoteenuste ülejäägi vähenemisele avaldas mõju maksuvaba kaubanduse kadumine transpordivahenditel seoses ELiga liitumisega. Teenuste konto käibe struktuuris kasvas mõnevõrra veoteenuste osa ja langes muude äriteenuste osa vastavalt 45% ja 15%. Reisiteenused hõlmasid teenuste käibest endiselt 30%.

¹ Jooksevkonto defitsiit reinvesteeringut tuludeta, mille puhul reaalsel rahaliikumist ei toimu, moodustas viimase nelja kvartali baasil 8,7% oodatava SKP suhtes.

² Alates 1. maist 2004 põhineb väliskaubandusstatistika kahe aruandlussüsteemi kombinatsioonil: kaubavahetust Euroopa Liidu väliste riikidega arvestatakse endiselt Maksu- ja Tolliametile esitatud tollideklaratsioonide alusel (nn Extrastat), ühendusesisene kaubavahetus registreeritakse nn Intrastati küsitluse abil, mida korraldab Statistikaamet (vt www.stat.ee/valiskaubandus). Kui Extrastat võimaldab endiselt kasutada põhikaubandussüsteemi, jättes välja kaubavahetuse läbi tolliladude, siis Intrastat ei võimalda andmetest välja filtreerida läbi vaheladude liikunud kaupa, mis reaalselt Eesti siseturule ei jõua, kajastades seega pigem üldkaubanduse põhimõtteid. Seetõttu on nii kaupade sisse- kui väljaveo üldine tase varasemate perioodidega võrreldes kõrgem ja aegridade võrdlemisel tuleb seda eripära silmas pidada. Samuti pole Intrastati aruannete struktuurierinevuste tõttu tollideklaratsioonidega võrreldes enam piisava täpsusega võimalik eristada nn normaaleksporti ja -importi töötluskaupade sisse- ja väljaveost.

Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)*

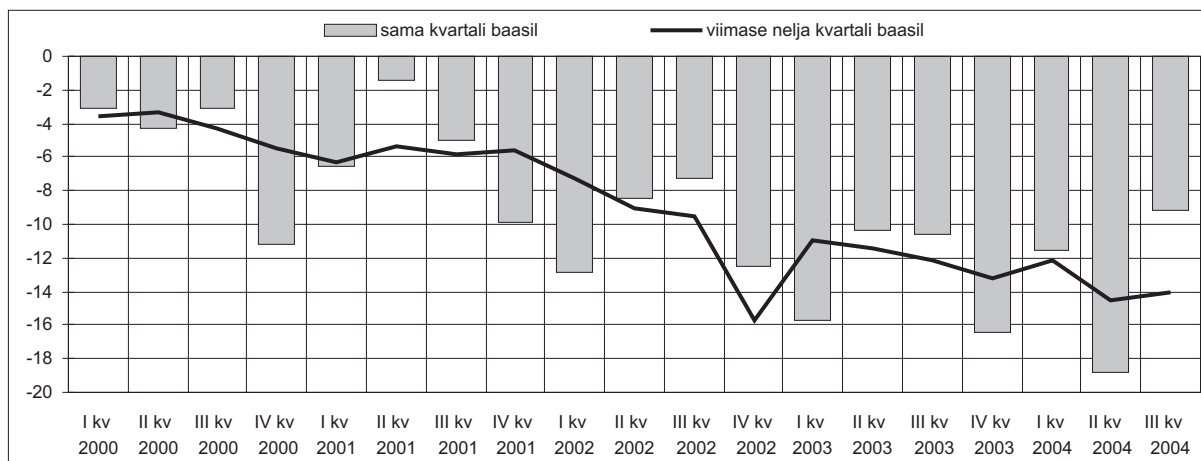
	2000	2001	2002	2003					2004		
	Kokku	Kokku	Kokku	I	II	III	IV	Kokku	I	II	III
Jooksevkonto	-5 093,4	-5 889,5	-11 882,9	-4 546,6	-3 450,5	-3 416,6	-5 149,4	-16 563,1	-3 676,9	-6 689,4	-3 270,7
Kaubad ja teenused	-3 569,0	-3 623,7	-8 318,2	-3 325,3	-1 818,2	-1 950,7	-3 007,0	-10 101,1	-1 822,6	-4 298,1	-2 519,1
Kaubad**	-13 143,6	-13 783,9	-17 995,6	-5 448,6	-5 058,9	-5 702,3	-5 641,1	-21 850,9	-4 627,6	-8 040,0	-6 771,2
kreedid (FOB)	56 345,9	58 667,1	58 333,6	14 329,4	16 095,2	15 518,8	17 590,3	63 533,8	16 905,2	18 451,2	19 332,5
deebet (FOB)	-69 489,5	-72 451,0	-76 329,2	-19 778,1	-21 154,1	-21 221,1	-23 231,4	-85 384,7	-21 532,8	-26 491,1	-26 103,7
Teenused	9 574,6	10 160,2	9 677,4	2 123,4	3 240,7	3 751,6	2 634,1	11 749,9	2 805,0	3 741,9	4 252,1
kreedid	25 485,8	28 866,5	28 279,7	6 027,3	7 942,6	8 859,3	7 985,4	30 814,4	7 358,2	9 470,8	9 814,4
deebet	-15 911,2	-18 706,3	-18 602,3	-3 903,9	-4 701,8	-5 107,6	-5 351,3	-19 064,6	-4 553,2	-5 728,9	-5 562,3
Tulu	-3 483,4	-4 926,1	-5 423,1	-1 608,9	-1 886,9	-1 964,4	-2 476,5	-7 936,7	-2 201,3	-2 905,9	-1 390,7
kreedid	2 008,0	2 994,7	3 339,3	617,2	966,3	1 099,3	703,2	3 385,9	625,3	876,1	1 744,3
deebet	-5 491,4	-7 920,8	-8 762,4	-2 226,1	-2 853,2	-3 063,7	-3 179,7	-11 322,7	-2 826,5	-3 782,0	-3 135,0
Jooksevülekanded	1 959,0	2 660,3	1 858,4	387,5	254,6	498,5	334,1	1 474,7	346,9	514,6	639,2
kreedid	2 454,8	3 174,1	2 876,3	741,0	573,5	802,4	757,9	2 874,8	812,9	1 191,1	1 377,8
deebet	-495,8	-513,8	-1 017,9	-353,4	-318,9	-303,9	-423,8	-1 400,1	-466,0	-676,5	-738,6
Kapitali- ja finantskonto (reservarata)	7 273,2	4 863,1	12 739,6	5 230,2	3 389,8	3 611,3	6 748,5	18 979,7	3 119,3	7 326,7	4 350,9
Kapitalikonto	278,5	90,0	320,7	126,3	-6,3	257,8	171,2	549,0	27,7	154,7	554,5
Finantskonto	6 994,7	4 773,1	12 418,9	5 103,8	3 396,1	3 353,5	6 577,3	18 430,7	3 091,6	7 172,0	3 796,4
Otseinvesteeringud	5 601,4	5 901,3	2 611,8	4 322,2	2 186,0	2 622,5	1 301,6	10 432,2	1 651,7	2 529,9	554,2
Välismaal	-1 043,1	-3 528,3	-2 188,4	-274,3	-219,7	-959,7	-584,8	-2 038,5	-1 004,1	-837,5	-1 681,8
Eestis	6 644,5	9 429,6	4 800,2	4 596,4	2 405,8	3 582,2	1 886,4	12 470,7	2 655,8	3 367,4	2 236,0
Portfelliinvesteeringud	1 417,5	-665,0	2 442,4	5 030,5	-4 470,1	-1 030,8	2 861,7	2 391,3	-780,5	5 637,5	-2 831,7
Nõuded	153,1	-2 100,2	-3 182,9	189,7	-2 074,7	-1 623,9	-1 842,6	-5 351,5	-769,0	-188,1	-2 439,5
Omandiväärtpaberid	53,3	236,5	9,1	-124,5	-263,4	-199,0	-442,0	-1 028,9	-441,7	-569,9	-585,1
Võlaväärtpaberid	99,8	-2 336,5	-3 192,0	314,2	-1 811,4	-1 424,9	-1 400,6	-4 322,7	-327,3	381,7	-1 854,5
Kohustused	1 264,4	1 435,2	5 625,3	4 840,8	-2 395,4	593,1	4 704,4	7 742,9	-11,5	5 825,7	-392,2
Omandiväärtpaberid	-538,8	568,4	912,2	109,6	680,2	544,8	151,9	1 486,5	68,4	376,8	144,6
Võlaväärtpaberid	1 803,2	866,8	4 713,1	4 731,2	-3 075,6	48,3	4 552,5	6 256,4	-80,0	5 448,8	-536,8
Tuletisinstrumentid	17,5	-34,7	-63,7	78,8	-7,8	-61,5	-28,8	-19,3	68,1	-42,6	-62,2
Nõuded	-77,8	-0,3	-43,2	-64,4	-4,7	-52,0	-18,0	-139,1	56,5	-5,5	-18,7
Kohustused	95,3	-34,4	-20,5	143,2	-3,1	-9,5	-10,7	119,9	11,7	-37,1	-43,5
Muud investeeringud	-41,7	-428,5	7 428,4	-4 327,7	5 688,0	1 823,3	2 442,8	5 626,5	2 152,3	-952,9	6 136,1
Nõuded	-2 638,3	-3 716,7	695,1	-3 696,8	2 809,7	225,2	-1 235,3	-1 897,2	-1 676,3	-4 892,3	2 972,0
Pikaajalised	-1 108,7	-322,7	-1 083,0	131,0	-154,6	84,8	-622,4	-561,3	-1 152,0	-1 858,5	285,5
Lühiajalised	-1 529,6	-3 394,0	1 778,1	-3 827,7	2 964,2	140,5	-612,9	-1 335,9	-524,4	-3 033,8	2 686,5
Kohustused	2 596,6	3 288,2	6 733,3	-630,9	2 878,3	1 598,1	3 678,1	7 523,6	3 828,7	3 939,4	3 164,1
Pikaajalised	-549,9	1 814,4	1 829,0	1 368,5	485,0	1 109,4	1 264,2	4 227,2	690,9	288,2	-575,0
Lühiajalised	3 146,5	1 473,8	4 904,3	-1 999,4	2 393,3	488,7	2 413,8	3 296,4	3 137,7	3 651,2	3 739,0
Vead ja täpsustused	90,7	296,2	70,1	49,2	-318,8	336,1	-170,9	-104,5	89,2	87,7	937,5
Üldbilanss	2 270,5	-730,2	926,8	732,7	-379,6	530,8	1 428,1	2 312,1	-468,4	725,1	2 017,7
Reservvara	-2 270,5	730,2	-926,8	-732,7	379,6	-530,8	-1 428,1	-2 312,1	468,4	-725,1	-2 017,7

* Vastavalt täiendava teabe laekumisele on korrigeeritud eelnevate perioodide andmeid.

** Eesti ühinemisel Euroopa Liiduga 1. mail 2004 muutus põhjalikult kaupade liikumise arvestuse süsteem Eesti ja teiste liikmesriikide vahel, mistõttu väliskaubanduse aegread enne ja pärast liitumist ei ole otseselt võrreldavad.

Teenuste osas olid Eesti peamiseks äripartneriteks ELi liikmesriigid, mis 2004. aasta III kvartalis hõlmasid teenuste müügist 74% ja ostust 70%. Suurim positiivne saldo oli Eestil Soomega (2 miljardit krooni).

Tulukonto puudujääk vähenes 2004. aasta III kvartalis nii eelmise aasta sama perioodi kui ka eelmise kvartaliga võrreldes vastavalt 30% ja kaks korda, moodustades 1,4 miljardit krooni ehk 3,9% oodatavast SKPst. Netoväljavoolu kahanemise põhjus oli eelkõige Eesti investorite poolt välismaale paigutatud otseinvesteeringuult saadud rekordiline tulu (1,1 miljardit krooni). Mitteresidentide poolt Eestisse paigutatud kapitalilt ja tööjõult teenitud tulu oli 3,1 ja residentide välismaale tehtud investeeringutelt teenitud tulu 1,7 miljardit krooni. Mitteresidentide investeerimistulust hõlmas otseinvesteeringutulu 82% ja residentide puhul 72%, mis valdavas osas moodustas reinvesteeringutulu. Jättes tulukontost

Joonis 1. Jooksevkontu puudujääk SKP suhtes (%)

välja taasinvesteeritud tulu, mille puhul reaalsed rahaliikumist ei toimu, oli tulu netoväljavool 0,3 miljardit krooni.

Suurem osa residentide investeeringutulust pärines Küprosel, Lätist ja Leedust. Euroopa Liidu osatähtsus oli 85%. 40% tulust teeniti finantsvahenduse ning kolmandik veonduse, laonduse ja side investorite poolt. Eestisse tehtud investeeringuult saadud tulust kuulus 94% ELi liikmesriikide investoreile (valdavalt Soome, Rootsi ja Suurbritannia). Enim tulu saadi finantsvahendusest ja töötlevast tööstusest (kumbki 27%), millele järgnes veendus, laondus ja side (19%).

Ülekannete konto (nii jooksev- kui ka kapitaliülekanDED) ülejääk suurenes enam kui poole võrra. Kasv toimus valdavalt ELi struktuurifondidest saadud toetuste arvel.

FINANTSKONTO positiivne saldo vähenes 2004. aasta II kvartaliga võrreldes ligi kaks korda ning moodustas 3,8 miljardit krooni. Sellest 0,6 miljardit krooni andis otseinvesteeringute ning 6,1 miljardit krooni muude investeeringute sissevool. Portfelliinvesteeringute osas toimus netoväljavool.

Otseinvesteeringute tagasihoidliku netosissevoolu põhjustasid residentide suurenenud otseinvesteeringud välismaale, mis moodustasid III kvartalis 1,7 miljardit krooni. Mitteresidentide otseinvesteeringud Eestis kasvasid 2,2 miljardi krooni võrra.

Neljandik otseinvesteeringute sissevoolust olid aktsia(osa)kapitali investeeringud, taasinvesteeriiti 2,2 miljardit krooni. Suurimad investorid olid Skandinaaviast (Soome, Rootsi) ja Hollandist. Euroopa Liidu osakaal otseinvesteeringute sissevoolus oli ligi 90%. Peamiselt investeeriti kinnisvara, rentimise ja äritegevuse sektorisse, hulgi- ja jaekaubandusse ning tööstusse ja finantsvahendusse.

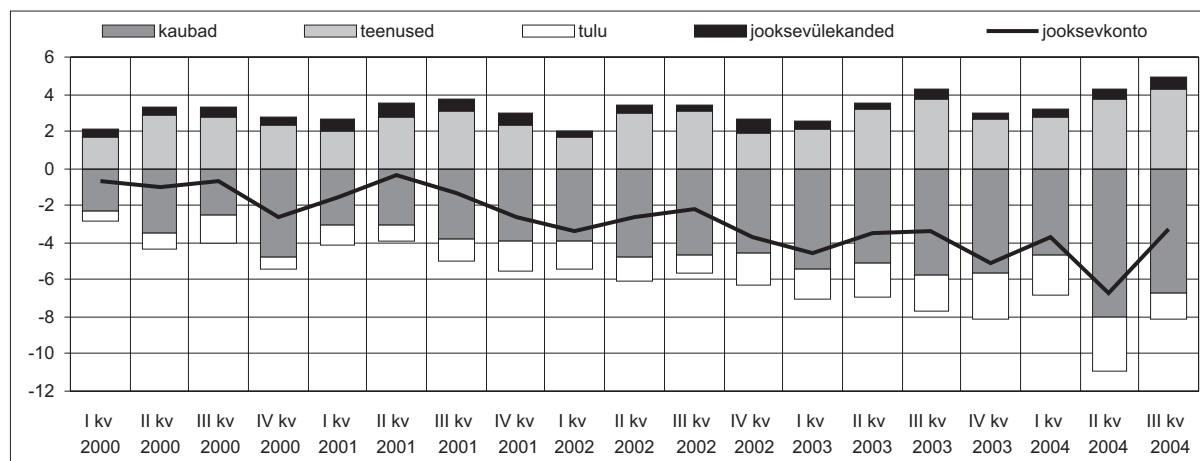
Residentide 1,7 miljardi kroonisest otseinvesteeringukapitalist välismaale moodustasid investeeringud aktsia(osa)kapitali ligi 0,8 miljardit krooni ning taasinvesteeriitud tulud 1 miljard krooni. Investeeriiti peamiselt Läti, Venemaale ja Leetu. Euroopa Liidu osakaal oli 92%. Suurimad investeeringud tegid kinnisvara, rentimise ja äritegevuse, finantsvahenduse ning veonduse, laonduse ja side investorid.

Portfelliinvesteeringute netoväljavool oli 2,8 miljardit krooni. Portfelliinvesteeringute nõuded suurenesid 2,4 ja kohustused vähenesid 0,4 miljardi krooni võrra. Nõuded suurenesid eelkõige valitsemis-sektori investeeringute tulemusena välismaistesse võlaväärtpaberitesse.

Finantskonto kapitali sissevoolu põhikanaliks olid **muud investeeringud**, mille netosissevool oli 6,1 miljardit krooni, kusjuures nõuded vähenesid 3 ja kohustused kasvasid 3,1 miljardi krooni võrra. Muude investeeringute liikumine toimus peamiselt lühiajalise kapitali vormis krediidiastutuste kaudu.

JOOKSEVKONTO

Jooksevkonto puudujääk moodustas 2004. aasta III kvartalis 3,3 miljardit krooni, mis oli kaks korda väiksem kui kvartal varasemal perioodil. Viimase nelja kvartali baasil oli jooksevkonto defitsiit 14% oodatavast SKPst ning sama kvartali baasil 9,2%. Jooksevkonto defitsiidi vähenemist mõjutasid kaupade ja tulu kontode puudujääkide kahanemine ning teenuste konto ülejäägi kasv (vt joonis 2). Tulu netoväljavoolu pidurdas eelkõige Eesti investorite rekordiliselt kõrge tulu välismaistelt otseinvesteeringutelt.

Joonis 2. Jooksevkonto struktuur (mld kr)

Nii jooksevkonto krediid- kui ka deebetkäibest hõivasid Euroopa Liidu riigid (EL-25) 76%. Viis olulisemat riiki Eesti välismajanduskäibes olid Soome, Rootsi, Läti, Saksamaa ja Venemaa, mille osa krediidikäibes oli 75% ja deebetkäibes 72%. Suurima puudujäägiga oli Eesti jooksevkonto 2004. aasta III kvartalis Saksamaa ja Jaapaniga, suurima ülejäägiga aga Läti, Küprose ja USAga (vt tabel 2).

Tabel 2. Jooksevkonto saldo riikide ühenduste lõikes (mln kr)

	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
EL-25*	-2 608,7	-6 410,4	-2 549,5
Saksamaa**	-1 425,4	-2 576,7	-1 637,2
Läti	616,4	639,3	856,1
Holland	-652,8	-479,3	-794,5
Küpros	332,7	-186,6	698,7
Poola	-420,2	-699,3	-624,5
EL-15	-2 826,7	-5 773,1	-3 233,2
SRÜ	-1 661,8	-1 518,1	-362,3
Valgevene	-234,3	-332,1	-273,0
Venemaa	-570,4	-990,9	-271,6
Ukraina	-858,6	-157,8	172,8
Ülejäänud riigid	853,9	1 239,1	-358,9
Jaapan	-203,3	-212,4	-1 078,0
USA	335,5	314,0	683,1
Hiina	-80,6	-200,7	-667,9
Norra	368,4	525,2	579,5
Tai	-21,5	-15,5	-540,6
Kokku	-3 416,6	-6 689,4	-3 270,7

* Siin ja edaspidi on enne 1. maid 2004 vaadeldud ELi 15 liikmesriiki ja 10 liituvat riiki.

** Riigid on järjestatud viimase perioodi jooksevkonto saldo absoluutväärtuse järgi.

Kaubad

Maksebilansi kaupade konto puudujääk ulatus 2004. aasta III kvartalis 6,8 mld kroonini, mis küll paranes eelmise kvartali suhtes 1,2 mld krooni võrra, ent oli 2003. aasta III kvartali andmetest siiski üle miljardi krooni võrra suurem (vt tabel 3). Kaupade väljavedu saavutas taas rekordi ja moodustas 19,3 mld krooni, kasvades II kvartaliga võrreldes 5% ja 2003. aasta III kvartaliga võrreldes 25%. Sissevedu vähenes eelmise kvartali suhtes 2%, kuid suurenes aastataguse perioodi suhtes 23% ja moodustas 26 mld krooni. Kaupade käibe taseme tõusu põhjustas 2003. aasta andmetega võrreldes tõenäoliselt nii liitumine Euroopa Liiduga kui ka senikehtinud aruandlussüsteemi muutus (üleminek Intrastati aruandlusele ühendusesisese kaubanduse deklareerimisel), mistõttu liitumiseelne ja -järgne väliskaubandusstatistika ei ole otseselt võrreldav (vt märkus lk 3).

Tabel 3. Kaupade sisse- ja väljaveo dünaamika

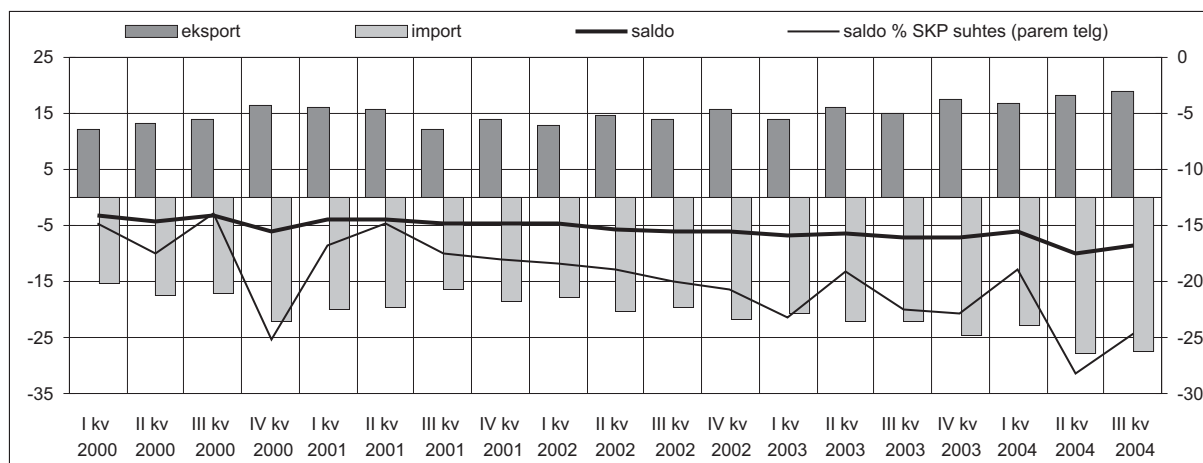
	Kaubad – kredid			Kaubad – deebet			Saldo (mln kr)
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	
I kv 2000	12 260,9	14,5	70,2	14 587,7	1,6	80,4	-2 326,8
II kv 2000	13 495,8	10,1	66,9	16 955,8	16,2	81,7	-3 460,0
III kv 2000	14 026,6	3,9	66,7	16 588,3	-2,2	79,7	-2 561,7
IV kv 2000	16 562,6	18,1	64,5	21 357,7	28,8	83,1	-4 795,1
2000 kokku	56 345,9	52,3	66,8	69 489,5	41,5	81,4	-13 143,6
I kv 2001	16 192,8	-2,2	73,6	19 233,9	-9,9	83,6	-3 041,1
II kv 2001	15 967,7	-1,4	68,5	18 994,9	-1,2	80,5	-3 027,2
III kv 2001	12 306,9	-22,9	60,8	16 093,5	-15,3	77,0	-3 786,6
IV kv 2001	14 199,7	15,4	64,6	18 128,7	12,6	76,7	-3 929,0
2001 kokku	58 667,1	4,1	67,0	72 451,0	4,3	79,5	-13 783,9
I kv 2002	13 156,1	-7,3	69,9	17 060,8	-5,9	81,0	-3 904,7
II kv 2002	14 766,6	12,2	64,8	19 587,5	14,8	79,5	-4 820,9
III kv 2002	14 238,5	-3,6	64,8	18 920,5	-3,4	80,4	-4 682,0
IV kv 2002	16 172,4	13,6	70,1	20 760,4	9,7	80,8	-4 588,0
2002 kokku	58 333,6	-0,6	67,3	76 329,2	5,4	80,4	-17 995,6
I kv 2003	14 329,4	-11,4	70,4	19 778,1	-4,7	83,5	-5 448,7
II kv 2003	16 095,2	12,3	67,0	21 154,1	7,0	81,8	-5 058,9
III kv 2003	15 518,8	-3,6	63,7	21 221,1	0,3	80,6	-5 702,3
IV kv 2003	17 590,3	13,3	68,8	23 231,4	9,5	81,3	-5 641,1
2003 kokku	63 533,7	8,9	67,3	85 384,7	11,9	81,7	-21 851,0
I kv 2004	16 905,2	-3,9	69,7	21 532,8	-7,3	82,5	-4 627,6
II kv 2004	18 451,2	9,1	66,1	26 491,1	23,0	82,2	-8 039,9
III kv 2004	19 332,5	4,8	66,3	26 103,7	-1,5	82,4	-6 771,2

Kaupade väljavedu oli väliskaubandusstatistika³ andmetel 19 ja sissevedu CIF-hindades 27,6 mld krooni (vt joonis 3). Väliskaubanduspuudujääk suurenes eelmise aasta III kvartaliga võrreldes 1,5 mld krooni võrra, ulatudes 8,6 mld kroonini.

³ Järgnev analüüs ei sisalda Eesti Panga maksebilansi- ja majandusstatistika osakonna poolt maksebilansi kaupade kontole tehtud täiendusi (kapitalikaupade remont, välisriikidest ostetud proviant jm). Import on CIF-hindades ja analüüsitud lähteriigi järgi.

Põhikaubandussüsteem, mis oli maksebilansi koostamisel kasutusel enne liitumist ELiga, ei ole liitumishetkest alates samas mahus rakendatav, kuna Intrastati aruandlussüsteem ei võimalda vahet teha üld- ja põhikaubandusel. Seetõttu on tolli- või vaheladude mõju elimineeritud vaid kaubavahetusest kolmandate riikidega.

Terminid "eksport" ja "import" on liitumishetkest kasutatavad vaid kaubavahetuses kolmandate riikidega, Intrastat-süsteemis kasutatakse mõisteid "kaupade lähetamine" ja "kaupade saabumine". Kuna järgnev analüüs hõlmab kaubavahetust nii ühendusesiseste kui ka -väliste riikidega, on lihtsuse ja selguse huvides endiselt kasutatud mõisteid "eksport" või "kaupade väljavedu" ning "import" või "kaupade sissevedu".

Joonis 3. Eesti väliskaubandus (mld kr)

Kaupade väljavedu kasvas 2003. aasta III kvartali suhtes veerandi võrra, seda peaaegu kõikide peamiste kaubagruppide lõikes (vt tabel 4). Enim mõju ekspordi kasvule avaldasid masinad ja seadmed, mineraalsed tooted ning transpordivahendid. Masinate grupist üle 60% moodustasid mobiiltelefonid ja nende osad, mille väljavedu kasvas aastataguse perioodiga võrreldes üle 80% ja suundus Ungarisse, Rootsi, Saksamaale ja Soome. Mineraalsete toodete eksport koosnes küll 60% ulatuses enne Euroopa Liiduga ühinemist Lätist-Leedust sisseveetud mootorikütuse taasväljaveost Ameerika Ühendriikidesse ning Euroopa Liidu riikidesse, kuid ka elektri müük Lätisse ja Venemaale suurenes nii eelmise kvartali kui ka eelmise aasta suhtes ning moodustas 18% selle kaubagrupi ekspordist. Transpordivahendite väljaveo kasvu tagasid samuti liitumiseelselt sisse veetud sõiduautode ning nende varuosade väljavedu – sõidukid Leetu ja Läti, osad Rootsi ja Venemaale.

Tabel 4. Kaupade väljavedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Toidukaubad	1 167,2	1 361,5	1 226,4	7,7	7,5	6,5	-9,9	5,1
Mineraalsed tooted	450,5	580,8	1 046,4	3,0	3,2	5,5	80,2	132,3
Keemiakaubad	1 340,7	1 338,0	1 324,0	8,8	7,4	7,0	-1,0	-1,2
Garderoobikaubad	2 093,0	1 966,0	2 145,0	13,8	10,9	11,3	9,1	2,5
Puit, paber ja tooted	2 509,3	3 160,9	2 807,4	16,6	17,5	14,8	-11,2	11,9
Metallid ja metalltooted	1 422,9	1 467,2	1 527,3	9,4	8,1	8,0	4,1	7,3
Masinad ja seadmed	3 425,9	4 546,3	5 259,6	22,6	25,1	27,7	15,7	53,5
Transpordivahendid	610,5	1 143,2	1 156,1	4,0	6,3	6,1	1,1	89,4
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	1 514,5	1 841,9	1 653,0	10,0	10,2	8,7	-10,3	9,1
Muud	619,4	690,7	827,7	4,1	3,8	4,4	19,8	33,6
Kokku	15 153,8	18 096,5	18 972,9	100,0	100,0	100,0	4,8	25,2

Ka **kaupade sissevedu** kasvas aastataguse perioodiga võrreldes enamiku põhigruppide lõikes, v.a transpordivahendid, mille import vähenes mõlema võrdlusperioodi suhtes tunduvalt (vt tabel 5). Impordi kasvu mõjutas enim masinate ja seadmete sisseveo suurenemine 60% võrra, millega see kaubagrupp omandas 36%se osatähtsuse kogusisseveos. Põhilised sisseveoartiklid olid mobiiltelefonid Jaapanist, Taist, Soomest ja Saksamaalt ning elektroonikatööstuse detailid ja osad Hollandist, Hiinast, Jaapanist, Rootsist ja Soomest. Masinate-seadmete grupile järgnesid 11%se osatähtsusega keemiakaubad (ravimid, plasttooted, autokummid) ning transpordivahendid (sõiduautod).

Tabel 5. Kaupade sissevedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Toidukaubad	2 004,5	2 832,5	2 284,0	9,0	10,1	8,3	-19,4	13,9
Mineraalsed tooted	1 175,3	1 910,3	1 911,3	5,3	6,8	6,9	0,1	62,6
Keemiakaubad	2 824,1	3 246,9	2 979,3	12,7	11,6	10,8	-8,2	5,5
Garderoobikaubad	2 049,2	2 323,8	2 170,7	9,2	8,3	7,9	-6,6	5,9
Puit, paber ja tooted	1 101,6	1 621,1	1 414,0	4,9	5,8	5,1	-12,8	28,4
Metallid ja metalltooted	2 185,9	3 032,8	2 608,4	9,8	10,8	9,4	-14,0	19,3
Masinad ja seadmed	6 128,1	7 323,7	9 840,8	27,5	26,2	35,6	34,4	60,6
Transpordivahendid	3 418,1	3 780,2	2 906,9	15,3	13,5	10,5	-23,1	-15,0
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	499,8	646,9	533,0	2,2	2,3	1,9	-17,6	6,6
Muud	931,7	1 281,0	957,4	4,2	4,6	3,5	-25,3	2,8
Kokku	22 318,2	27 999,2	27 605,8	100,0	100,0	100,0	-1,4	23,7

Väliskaubanduse puudujärgi suurenemist mõjutas aastataguse perioodiga võrreldes enim masinate ja seadmete negatiivse saldo kasv 1,9 mld krooni võrra (vt tabel 6). Ülejäägiga olid kaks kaubagruppi: puit ja puidutooted ning mööbel jm tööstuskaubad.

Tabel 6. Väliskaubandussaldo peamiste kaubagruppide järgi (mln kr)

	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
Toidukaubad	-837,3	-1 471,0	-1 057,6
Mineraalsed tooted	-724,8	-1 329,5	-864,9
Keemiakaubad	-1 483,4	-1 908,9	-1 655,3
Garderoobikaubad	43,8	-357,8	-25,7
Puit, paber ja tooted	1 407,7	1 539,8	1 393,4
Metallid ja metalltooted	-763,0	-1 565,6	-1 081,1
Masinad ja seadmed	-2 702,3	-2 777,4	-4 581,2
Transpordivahendid	-2 807,6	-2 637,0	-1 750,8
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	1 014,7	1 194,9	1 120,0
Muud	-312,3	-590,3	-129,7
Kokku	-7 164,4	-9 902,7	-8 632,9

Riikide ühenduste lõikes kasvas kaupade väljavedu nii Euroopa Liitu kui ka teistesse riikide ühendustesse (vt tabel 7). Ülekaalukalt on suurimaks partneriks kujunenud liitumisjärgne Euroopa Liit, kuhu kaupade lähetamine suurenes eelmise aasta III kvartaliga võrreldes 19% ja mis hõlmas

Tabel 7. Kaupade väljavedu riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
EL-25	12 310,2	14 867,3	14 645,1	81,2	82,2	77,2	-1,5	19,0
Soome	3 562,1	4 358,7	4 108,3	23,5	24,1	21,7	-5,7	15,3
Rootsi	2 181,3	2 907,4	2 666,3	14,4	16,1	14,1	-8,3	22,2
Saksamaa	1 528,4	1 365,9	1 601,8	10,1	7,5	8,4	17,3	4,8
Läti	1 188,3	1 562,9	1 508,2	7,8	8,6	7,9	-3,5	26,9
Ungari	126,6	525,4	836,8	0,8	2,9	4,4	59,3	560,8
EL-15	9 940,7	11 679,1	11 186,4	65,6	64,5	59,0	-4,2	12,5
SRÜ	1 081,3	1 085,9	1 760,6	7,1	6,0	9,3	62,1	62,8
Venemaa	725,4	746,0	1 271,0	4,8	4,1	6,7	70,4	75,2
Ukraina	314,6	273,0	368,6	2,1	1,5	1,9	35,0	17,2
Ülejäänud riigid	1 762,3	2 143,3	2 567,2	11,6	11,8	13,5	19,8	45,7
USA	413,5	533,8	821,5	2,7	2,9	4,3	53,9	98,7
Norra	597,7	612,8	578,6	3,9	3,4	3,0	-5,6	-3,2
Türgi	19,2	66,6	214,0	0,1	0,4	1,1	221,5	1 014,8
Kokku	15 153,8	18 096,5	18 972,9	100,0	100,0	100,0	4,8	25,2

analüüsiperioodil 77% kogueksportidist. Suurimad ekspordipartnerid olid endiselt Soome ja Rootsi, järgnesid Saksamaa, Läti ja üllatajana Ungari. Eksport SRÜ riikidesse kasvas 63% võrra. Positiivset mõju on avaldanud topelttollide kadumine Venemaaga: eksport Venemaale kasvas 75% ehk 545 mln krooni võrra. Ülejäänud riikide esikolmiku moodustasid USA, Norra ja Türgi.

Kaupade sissevedu suurenes Euroopa Liidust, vähenes aga SRÜ riikidest (vt tabel 8). Partnerriikide esiviisik oli Soome, Saksamaa, Rootsi, Leedu ja Holland. Venemaa moodustas SRÜ riikide kogumahust 76%, järgnesid Valgevene ja Ukraina. Ülejäänud riikide seas domineerisid Jaapan, Hiina ja Tai.

Väliskaubandus oli puudujäägiga kõigi riikide ühenduste lõikes (vt tabel 9).

Tabel 8. Kaupade sissevedu riikide ühenduste järgi*

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
EL-25	17 167,3	22 037,1	20 531,7	76,9	78,7	74,4	-6,8	19,6
Soome	4 886,0	6 427,1	5 852,7	21,9	23,0	21,2	-8,9	19,8
Saksamaa	2 045,6	2 739,5	2 417,6	9,2	9,8	8,8	-11,7	18,2
Rootsi	3 015,0	3 662,5	3 323,3	13,5	13,1	12,0	-9,3	10,2
Leedu	909,9	1 402,6	1 119,5	4,1	5,0	4,1	-20,2	23,0
Holland	993,9	1 370,2	1 513,3	4,5	4,9	5,5	10,4	52,3
EL-15	14 072,9	17 601,9	16 221,5	63,1	62,9	58,8	-7,8	15,3
SRÜ	2 958,6	3 258,3	2 720,0	13,3	11,6	9,9	-16,5	-8,1
Venemaa	1 569,9	2 337,5	2 076,4	7,0	8,3	7,5	-11,2	32,3
Valgevene	224,2	365,8	317,7	1,0	1,3	1,2	-13,2	41,7
Ülejäänud riigid	2 192,4	2 703,8	4 354,1	9,8	9,7	15,8	61,0	98,6
Jaapan	302,7	306,1	1 171,0	1,4	1,1	4,2	282,5	286,9
Hiina	266,9	436,6	839,2	1,2	1,6	3,0	92,2	214,4
Tai	23,9	33,5	554,0	0,1	0,1	2,0	1 554,4	2 222,1
Kokku	22 318,2	27 999,2	27 605,8	100,0	100,0	100,0	-1,4	23,7

* Analüüsitud lähteriigi järgi.

Tabel 9. Väliskaubandussaldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
EL-25	-4 857,1	-7 169,8	-5 886,7
EL-15	-4 132,1	-5 922,8	-5 035,1
SRÜ	-1 877,2	-2 172,4	-959,4
Ülejäänud riigid	-430,0	-560,5	-1 786,9
Kokku	-7 164,4	-9 902,7	-8 632,9

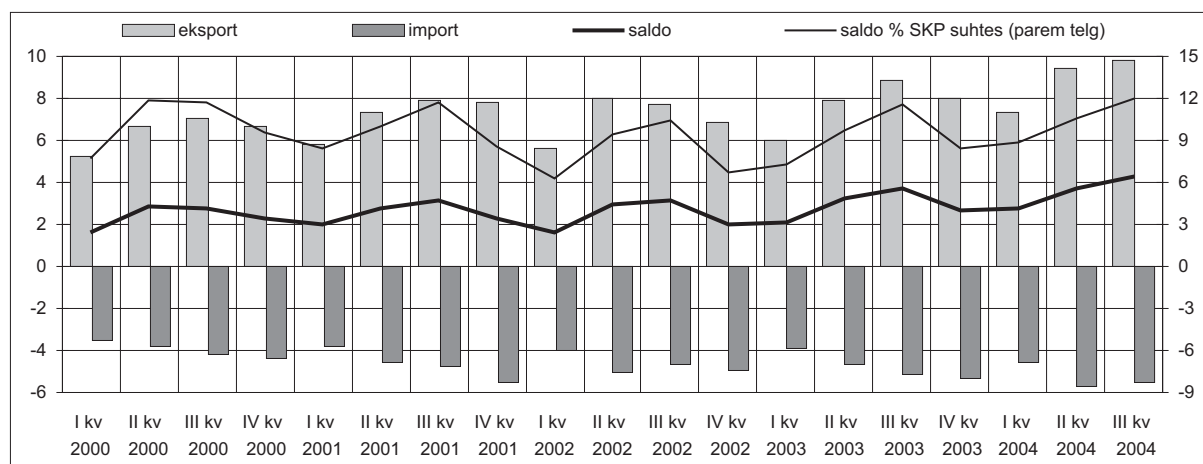
Teenused

2004. aasta III kvartalis oli teenuste konto ülejääk 4,3 miljardit krooni, suurenedes aastaga 13% (vt tabel 10 ja joonis 4). Teenuste konto positiivne saldo tasakaalustas väliskaubanduse puudujääki 63% ulatuses.

Teenuste käibe kõrgtase on sesoonsetel põhjustel tavapäraselt suveperioodil. Eelkõige kehtib see reisiteenuste kohta, mille positiivne saldo oli vaadeldaval perioodil 2,3 miljardit krooni, hõlmates 54% teenuste konto ülejäägist. Saldo kasvas eelmise aasta sama ajaga võrreldes kolmandiku võrra (vt tabel 11). Teise olulise teenuseliigi – veoteenuste – positiivne saldo kahanes samal ajal 17%. Teenuste saldo kasvu mõjutas olulisel määral veel äriteenuste positiivse saldo kasv.

Tabel 10. Teenuste eksport ja import

	Eksport			Import			Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste käibes kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste käibes kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
I kv 2000	5 195,3	-8,6	29,8	3 554,2	-7,5	19,6	1 641,1	-10,7
II kv 2000	6 666,1	28,3	33,1	3 793,4	6,7	18,3	2 872,7	75,0
III kv 2000	7 004,7	5,1	33,3	4 225,8	11,4	20,3	2 778,9	-3,3
IV kv 2000	6 619,7	-5,5	28,6	4 337,8	2,7	16,9	2 281,9	-17,9
2000 kokku	25 485,8	16,1	31,1	15 911,2	16,9	18,6	9 574,6	14,8
I kv 2001	5 802,1	-12,4	26,4	3 784,8	-12,7	16,4	2 017,3	-11,6
II kv 2001	7 351,0	26,7	31,5	4 611,1	21,8	19,5	2 739,9	35,8
III kv 2001	7 925,7	7,8	39,2	4 807,8	4,3	23,0	3 117,9	13,8
IV kv 2001	7 787,7	-1,7	35,4	5 502,6	14,5	23,3	2 285,1	-26,7
2001 kokku	28 866,5	13,3	33,0	18 706,3	17,6	20,5	10 160,2	6,1
I kv 2002	5 653,4	-27,4	30,1	3 997,7	-27,3	19,0	1 655,7	-27,5
II kv 2002	8 004,7	41,6	35,2	5 043,7	26,2	20,5	2 961,0	78,8
III kv 2002	7 730,1	-3,4	35,2	4 622,9	-8,3	19,6	3 107,2	4,9
IV kv 2002	6 891,5	-10,8	29,9	4 938,0	6,8	19,2	1 953,5	-37,1
2002 kokku	28 279,7	-2,0	32,7	18 602,3	-0,6	19,6	9 677,4	-4,8
I kv 2003	6 027,3	-12,5	29,6	3 903,9	-20,9	16,5	2 123,4	8,7
II kv 2003	7 942,6	31,8	33,0	4 701,8	20,4	18,2	3 240,7	52,6
III kv 2003	8 859,3	11,5	36,3	5 107,6	8,6	19,4	3 751,6	15,8
IV kv 2003	7 985,4	-9,9	31,2	5 351,3	4,8	18,7	2 634,1	-29,8
2003 kokku	30 814,4	9,0	32,7	19 064,6	2,5	18,3	11 749,9	21,4
I kv 2004	7 358,2	-2,0	30,3	4 553,2	-4,2	17,5	2 805,0	1,5
II kv 2004	9 470,8	28,7	33,9	5 728,9	25,8	17,8	3 741,9	33,4
III kv 2004	9 814,4	3,6	33,7	5 562,3	-2,9	17,6	4 252,1	13,6

Joonis 4. Teenuste konto dünaamika (mld kr)

Tabel 11. Teenuste konto saldod olulisemate teenuseliikide järgi

	Saldo (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/II kv 2004	III kv 2004/III kv 2003
Veeteenused	1 834,7	1 342,9	1 520,7	48,9	35,9	35,8	13,2	-17,1
Reisiteenused	1 722,1	2 096,5	2 284,9	45,9	56,0	53,7	9,0	32,7
Ehitusteenused	41,7	-121,1	45,6	1,1	-3,2	1,0	-137,7	9,4
Äriteenused	25,2	404,1	315,6	0,6	10,8	7,4	-21,9	1 152,4
Valitsusteenused	54,5	43,8	50,3	1,5	1,2	1,2	14,8	-7,7
Muud	73,4	-24,3	35,0	2,0	-0,6	0,8	-244,0	-52,3
Teenused kokku	3 751,6	3 741,9	4 252,1	100,0	100,0	100,0	13,6	13,3

Teenuste eksport moodustas kolmandas kvartalis 9,8 miljardit krooni, suurenedes aastaga 11% (vt tabel 12). Keskmisest kiiremini kasvas reisisiteenuste ja veoteenuste eksport (vastavalt 17% ja 13%). Ehitusteenuste eksport kahanes eelmise aastaga võrreldes 29%.

Teenuste eksport ELi riikidesse suurenes praktiliselt samas mahus kui teenuste eksport kokku. Keskmisest kiiremini kasvas teenuste eksport Rootsi ja Saksamaale (vastavalt 20% ja 16%). Ülejäänud riikidest olid olulisemal kohal SRÜ ja madala maksumääraga piirkonnad (vt tabel 13). Kui SRÜ riikidesse suurenes teenuste eksport 34%, siis madala maksumääraga piirkondadesse see kahanes 8%.

Tabel 12. Teenuste eksport olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Veoteenused	3 727,9	3 748,9	4 209,3	42,1	39,6	42,9	12,3	12,9
kaubavedu	1 921,1	2 240,8	2 407,2	21,7	23,7	24,5	7,4	25,3
reisijatevedu	890,3	645,9	924,6	10,1	6,8	9,4	43,1	3,9
muud veoteenused	916,5	862,2	877,5	10,3	9,1	9,0	1,8	-4,3
Reisisiteenused	2 977,9	3 373,8	3 484,8	33,6	35,6	35,5	3,3	17,0
Ehitusteenused	343,8	228,7	243,5	3,9	2,4	2,5	6,5	-29,2
Äriteenused	1 263,2	1 541,4	1 296,2	14,3	16,3	13,2	-15,9	2,6
Valitsusteenused	128,0	116,2	118,1	1,4	1,2	1,2	1,6	-7,7
Muud	418,5	461,8	462,5	4,7	4,9	4,7	0,2	10,5
Teenused kokku	8 859,3	9 470,8	9 814,4	100,0	100,0	100,0	3,6	10,8

Tabel 13. Teenuste eksport riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
EL-25	6 262,3	6 335,2	6 892,3	70,7	66,9	70,2	8,8	10,1
Soome	2 889,7	2 868,4	3 143,6	32,6	30,3	32,0	9,6	8,8
Suurbritannia	794,4	635,7	768,4	9,0	6,7	7,8	20,9	-3,3
Rootsi	624,4	703,1	748,6	7,0	7,4	7,6	6,5	19,9
Saksamaa	467,6	491,3	544,2	5,3	5,2	5,5	10,8	16,4
Läti	338,8	453,6	386,8	3,8	4,8	30,9	-14,7	14,2
EL-15	5 520,6	5 477,2	6 076,7	62,3	57,8	61,9	10,9	10,1
SRÜ	753,0	1 063,5	1 010,4	8,5	11,2	10,3	-5,0	34,2
Venemaa	688,1	953,2	869,4	7,8	10,1	8,9	-8,8	26,3
Ukraina	39,7	75,4	94,1	0,4	0,8	1,0	24,8	137,0
Ülejäänud riigid	1 844,0	2 072,1	1 911,7	20,8	21,9	19,5	-7,7	3,7
<i>offshore</i> piirkonnad	669,8	906,4	617,2	7,6	9,6	6,3	-31,9	-7,9
USA	481,4	383,9	437,3	5,4	4,1	4,5	13,9	-9,2
Šveits	206,4	365,3	431,8	2,3	3,9	4,4	18,2	109,2
Teenuste eksport kokku	8 859,3	9 470,8	9 814,4	100,0	100,0	100,0	3,6	10,8

Teenuste import oli kolmandas kvartalis 5,6 miljardit krooni, suurenedes aastaga 9% (vt tabel 14). Teenuste impordi kasvule avaldasid suurimat mõju veoteenused, eriti kaubaveod (aastane kasv vastavalt 42% ja 67%), mis on seotud kaupade impordi suurenemisega.

Geograafiliselt olid muutused väikesed (vt tabel 15). ELi riikidest kasvas teenuste import 9%, keskmisest kiiremini kasvas teenuste import Lätist ja Saksamaalt (vastavalt 56% ja 24%). Ühendusevälistest riikidest mõjutasid teenuste impordi kasvu enim Venemaa, Hiina ja Jaapan (kasv vastavalt 26%, 3,2 korda ja 10,5 korda).

Tabel 14. Teenuste import olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Veeteenused	1 893,1	2 406,0	2 688,7	37,1	42,0	48,3	11,7	42,0
kaubavedu	1 070,0	1 601,8	1 790,2	21,0	28,0	32,2	11,8	67,3
reisijatevedu	368,5	303,7	314,8	7,2	5,3	5,6	3,7	-14,6
muud veeteenused	454,6	500,5	583,7	8,9	8,7	10,5	16,6	28,4
Reisiteenused	1 255,8	1 277,3	1 200,0	24,6	22,3	21,6	-6,1	-4,4
Ehitusteenused	302,0	349,8	197,9	5,9	6,1	3,6	-43,4	-34,5
Äriteenused	1 237,9	1 137,3	980,7	24,2	19,9	17,6	-13,8	-20,8
Valitsusteenused	73,5	72,4	67,8	1,4	1,3	1,2	-6,4	-7,8
Muud	345,3	486,1	427,2	6,8	8,4	7,7	-12,1	23,7
Teenused kokku	5 107,6	5 728,9	5 562,3	100,0	100,0	100,0	-2,9	8,9

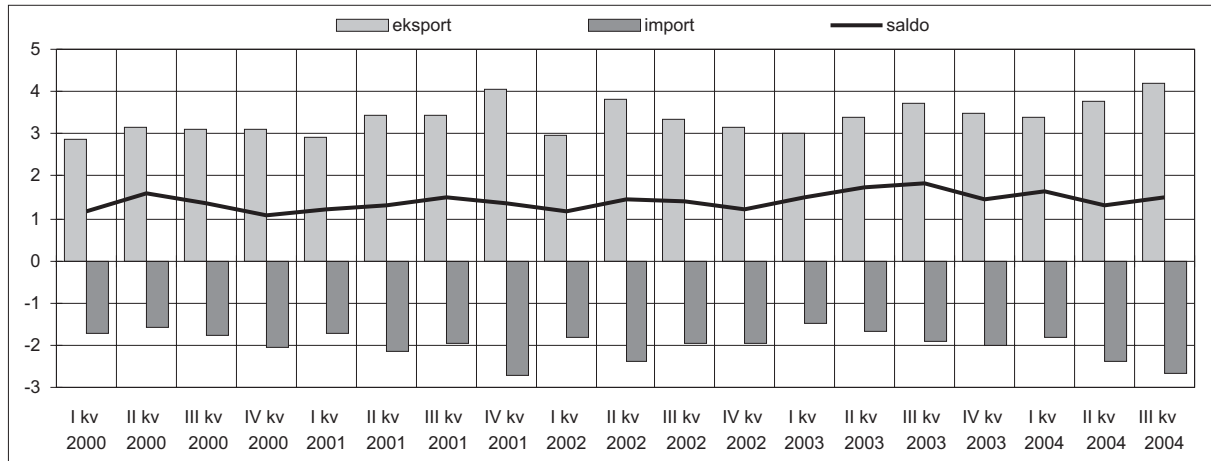
Tabel 15. Teenuste import riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
EL-25	3 762,8	4 405,2	4 104,0	73,7	76,9	73,8	-6,8	9,1
Soome	1 166,0	1 158,1	1 120,1	22,8	20,2	20,1	-3,3	-3,9
Saksamaa	445,9	776,8	554,2	8,7	13,6	10,0	-28,7	24,3
Rootsi	357,9	442,7	363,4	7,0	7,7	6,5	-17,9	1,5
Läti	213,5	277,1	332,8	4,2	4,8	6,0	20,1	55,9
Suurbritannia	250,3	250,1	291,4	4,9	4,4	5,2	16,5	16,4
EL-15	3 082,6	3 679,6	3 374,9	60,4	64,2	60,7	-8,3	9,5
SRÜ	663,3	712,2	715,8	13,0	12,4	12,9	0,5	7,9
Venemaa	475,7	613,8	597,3	9,3	10,7	10,7	-2,7	25,6
Ukraina	132,5	56,0	56,4	2,6	1,0	1,0	0,7	-57,4
Ülejäänud riigid	681,5	611,5	742,5	13,3	10,7	13,3	21,4	9,0
USA	162,7	230,4	168,8	3,2	4,0	3,0	-26,7	3,7
Hiina	26,2	42,4	83,2	0,5	0,7	1,5	96,2	217,6
Jaapan	6,6	22,6	69,6	0,1	0,4	1,3	208,0	954,5
Teenuste import kokku	5 107,6	5 728,9	5 562,3	100,0	100,0	100,0	-2,9	8,9

Veeteenuste positiivne saldo oli 2004. aasta III kvartalis 1,5 miljardit krooni, moodustas 36% teenuste konto ülejäägist (vt tabel 11). Aastataguse perioodiga võrreldes vähenes veeteenuste ülejääk 17%, peamiselt maksuvaba kaubanduse kadumise tõttu reisilaevadel ELi piires.

Veeteenuste eksport kasvas nii eelmise kvartali kui ka eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 13%. Suurima osa veeteenustest hõlmas jätkuvalt kaubavedu (vt tabel 12 ja joonis 5). Veeteenuste eksport Euroopa Liidu riikidesse suurenes aastaga 12% (vt tabel 16). Suurim veeteenuste ostja oli endiselt Soome. Jätkuv SRÜ riikide impordinõudluse ja Venemaa nafta ning kivisöe tootmiskaotuste kasv tõi kaasa SRÜ riikide poolt ostetud veeteenuste mahu kasvu. Ülejäänud riikidest olid põhilisteks kaubanduspartneriteks madala maksumääraga piirkonnad.

Veeteenuste import kasvas märksa kiiremini kui eksport, ületades aastatagust taset 42% ning põhjustades veeteenuste ülejäägi vähenemist. Kasv toimus kaubaveo ja muude veeteenuste arvel (vt tabel 14). Reisijateveo import vähenes 15% põhiliselt mere- ja õhutranspordisektoris, kuna residendid kasutasid rohkem kodumaiste laevafirmade teenuseid ning keskmine lennupileti hind on jätkuvalt alanenud. Veeteenuseid osteti põhiliselt Euroopa Liidu riikidelt, sh Soomelt 21%, ning SRÜ riikidest eesotsas Venemaaga. Ülejäänud riikidest oli suurim kaubanduspartner Hiina (vt tabel 16).

Joonis 5. Veeteenuste konto (mld kr)

Tabel 16. Veeteenused riikide ühenduste järgi 2004. aasta III kvartalis

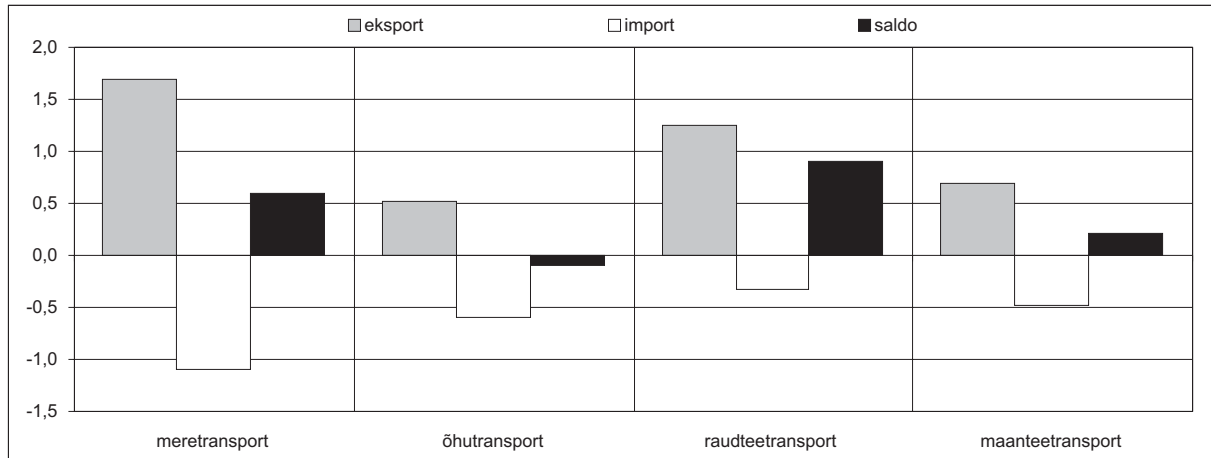
	Veeteenuste eksport				Veeteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2004 / III kv 2003		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2004 / III kv 2003
EL-25	2 541,1	60,4	11,9	EL-25*	1 827,8	68,0	42,6
Soome	799,4	19,0	-13,8	Soome	555,6	20,7	54,5
Suurbritannia	522,1	12,4	9,4	Saksamaa	268,2	10,0	53,8
Rootsi	344,2	8,2	38,1	Rootsi	165,5	6,2	30,9
Saksamaa	244,6	5,8	50,3	Holland	106,1	3,9	58,8
Holland	160,5	3,8	50,1	Taani	92,3	3,4	14,0
EL-15	2 335,8	55,5	10,1	EL-15	1 495,1	55,6	38,9
SRÜ	528,7	12,5	34,4	SRÜ	411,0	15,3	12,7
Venemaa	451,1	10,7	21,2	Venemaa	324,0	12,1	51,5
Ukraina	69,9	1,7	316,1	Ukraina	35,8	1,3	-66,7
Ülejäänud riigid	1 139,5	27,1	7,1	Ülejäänud riigid	449,9	16,7	82,7
<i>offshore</i> piirkonnad	525,1	12,5	-3,0	Hiina	79,1	2,9	344,4
Šveits	289,2	6,9	142,8	USA	76,3	2,8	30,9
USA	221,9	5,3	-13,0	Jaapan	63,6	2,4	3 247,4
Veeteenuste eksport kokku	4 209,3	100,0	12,9	Veeteenuste import kokku	2 688,7	100,0	42,0

Meretranspordi osatähtsus oli 2004. aasta III kvartalis jätkuvalt suurim nii ekspordi kui ka impordi puhul (vt joonis 6).

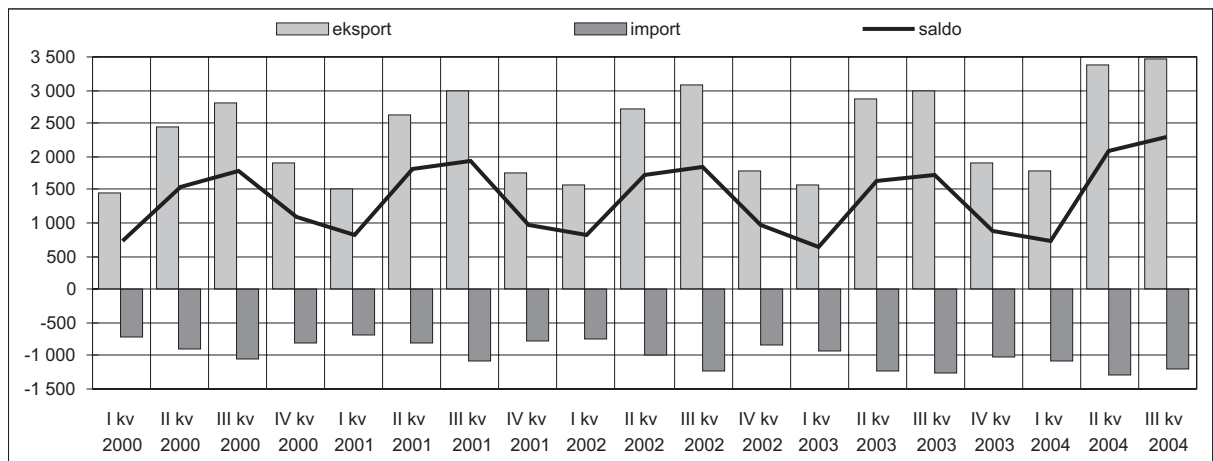
Reisiteenuste ekspordile mõjus Eesti ühinemine ELiga soodsalt. Teenuste eksport kasvas eelmise aastaga võrreldes 18% (vt joonis 7 ja tabel 17), sama palju kasvasid keskmiselt ka EL-15 liikmesriikidest pärit külastajate kulutused.

Reisiteenuste import kahanes aastaga 4%, sealhulgas teenuste import EList jäi eelmise aasta tasemele. Eestlaste reisikulutuste vähenemine Soomes on tingitud meetodika täpsustustest⁴. Muudest sihtkohtadest on vähenenud eestlaste reise USAsse ja Norrassa, kasvanud aga reise arv Egiptusse ja Türki.

⁴ Üha suurem osa eestlastest on leidnud püsiva töökoha Soomes ja saanud seega Soome püselanikeks ning nende reise Soome ei ole enam käsitletavad turismireisidena.

Joonis 6. Veeteenuste struktuur transpordiliigi järgi 2004. aasta III kvartalis (mld kr)

Joonis 7. Reisiteenuste konto (mln kr)

Tabel 17. Reisiteenused riikide ühenduste järgi 2004. aasta III kvartalis

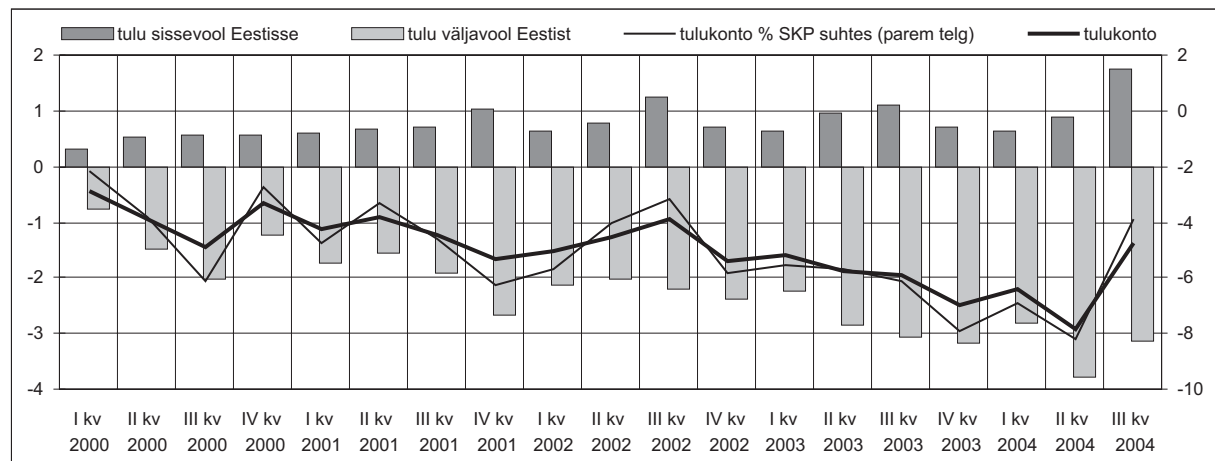
	Reisiteenuste eksport				Reisiteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2004/ III kv 2003		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2004/ III kv 2003
EL-25	2 956,5	84,8	16,9	EL-25	-898,3	74,9	-0,1
Soome	1 828,9	52,5	17,3	Soome	-133,7	11,1	-43,0
Rootsi	270,7	7,8	21,0	Saksamaa	-124,8	10,4	3,7
Saksamaa	180,2	5,2	21,9	Läti	-88,5	7,4	48,7
Läti	172,5	4,9	15,0	Suurbritannia	-85,5	7,1	26,9
EL-15	2 636,9	75,7	17,5	EL-15	-710,0	59,2	-6,1
SRÜ	236,9	6,8	8,8	SRÜ	-160,0	13,3	-4,9
Venemaa	224,1	6,4	7,9	Venemaa	-150,8	12,6	-1,9
Ülejäänud riigid	291,5	8,4	26,6	Ülejäänud riigid	-141,7	11,8	-24,9
USA	103,3	3,0	30,5	USA	-27,3	2,3	-12,2
Norra	86,6	2,5	22,2	Norra	-21,6	1,8	-29,6
Jaapan	16,5	0,5	3,5	Egiptus	-17,6	1,5	469,4
Teenuste eksport kokku	3 484,9	100,0	18,3	Teenuste import kokku	-1 200,0	100,0	-4,4

Tulu

Tulukonto puudujääk oli 2004. aasta III kvartalis 1,4 miljardit krooni, kahanedes eelmise kvartaliga võrreldes kaks korda ja eelmise aasta sama perioodiga võrreldes ligi kolmandiku võrra (vt tabel 18 ja joonis 8). Tulukonto puudujäägi vähenemine oli seotud erakordselt kõrge tulu sissevooluga, mis viitab Eesti investorite poolt välismaale tehtud investeeringute tulukuse kasvule. 2004. aasta III kvartali tulu netoväljavool hõlmas 3,9% kvartali oodatavast SKPst, samas kui aasta kolme esimese kvartali tulu netoväljavool moodustas 6,3% sama perioodi SKPst. Nii tulu sissevoolu kui ka väljavoolu põhikomponent oli reinvesteeringute tulu, mille puhul reaalset rahaliikumist ei toimu. Tulu netoväljavool reinvesteeringute tuluta oli 0,3 miljardit krooni (vt tabel 19).

Tabel 18. Tulu dünaamika

	Sissevool		Väljavool		Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
I kv 2000	324,1	-8,6	783,7	-7,5	-459,6	-10,7
II kv 2000	539,4	66,4	1 470,3	87,6	-930,9	102,5
III kv 2000	570,6	5,8	2 016,6	37,2	-1 446,0	55,3
IV kv 2000	573,9	0,6	1 220,8	-39,5	-646,9	-55,3
2000 kokku	2 008,0	16,1	5 491,4	16,9	-3 483,4	14,8
I kv 2001	594,6	3,6	1 731,4	41,8	-1 136,8	75,7
II kv 2001	657,3	10,5	1 573,2	-9,1	-915,9	-19,4
III kv 2001	707,6	7,7	1 930,6	22,7	-1 223,0	33,5
IV kv 2001	1 035,2	46,3	2 685,6	39,1	-1 650,4	34,9
2001 kokku	2 994,7	49,1	7 920,8	44,2	-4 926,1	41,4
I kv 2002	638,8	-38,3	2 142,8	-20,2	-1 504,0	-8,9
II kv 2002	763,1	19,5	2 033,8	-5,1	-1 270,7	-15,5
III kv 2002	1 239,5	62,4	2 190,6	7,7	-951,1	-25,2
IV kv 2002	697,9	-43,7	2 395,2	9,3	-1 697,3	78,5
2002 kokku	3 339,3	11,5	8 762,4	10,6	-5 423,1	10,1
I kv 2003	617,2	-11,6	2 226,1	-7,1	-1 608,9	-5,2
II kv 2003	966,3	56,6	2 853,2	28,2	-1 886,9	17,3
III kv 2003	1 099,3	13,8	3 063,7	7,4	-1 964,4	4,1
IV kv 2003	703,2	-36,0	3 179,7	3,8	-2 476,5	26,1
2003 kokku	3 386,0	1,4	11 322,7	29,2	-7 936,7	46,3
I kv 2004	625,3	-11,1	2 826,5	-11,1	-2 201,2	-11,1
II kv 2004	876,1	40,1	3 782,0	33,8	-2 905,9	32,0
III kv 2004	1 744,3	99,1	3 135,0	-17,1	-1 390,7	-52,1

Joonis 8. Tulukonto dünaamika (mld kr)

Tabel 19. Tulu saldo struktuur

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Tulu otseinvesteeringutelt	-1 938,3	-2 577,2	-1 469,0	98,7	88,7	105,6	-43,0	-24,2
tulu põhikapitalilt	-1 871,6	-2 496,2	-1 370,1	95,3	85,9	98,5	-45,1	-26,8
reinvesteeritud tulu	-1 686,6	-1 730,1	-1 073,3	85,9	59,5	77,2	-38,0	-36,4
dividendid	-185,0	-766,1	-296,8	9,4	26,4	21,3	-61,3	60,4
tulu võlgadelt (intressid)	-66,7	-81,0	-98,9	3,4	2,8	7,1	22,1	48,3
Tulu portfelliinvesteeringutelt	-14,2	-338,9	-23,7	0,7	11,7	1,7	-93,0	67,1
Tulu muudelt investeeringutelt	-90,6	-172,1	-122,5	4,6	5,9	8,8	-28,8	35,2
Muu tulu	78,6	182,2	224,4	-4,0	-6,3	-16,1	23,2	185,6
Tulukonto kokku	-1 964,4	-2 905,9	-1 390,7	100,0	100,0	100,0	-52,1	-29,2

Tulu sissevoolu kasvu põhiosa moodustas otseinvesteeringutulu ja eelkõige jaotamata kasum (vt tabel 20).

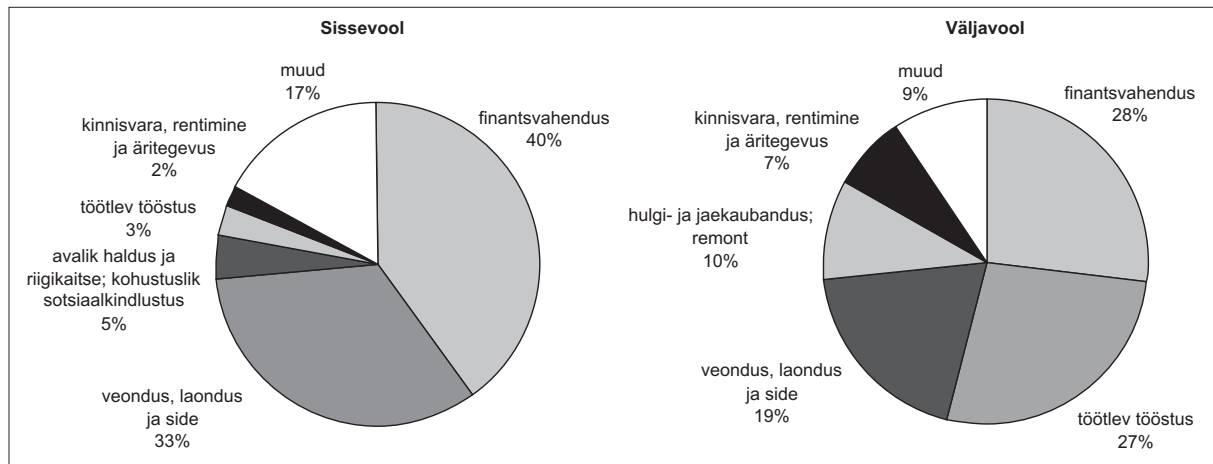
Tulu sissevoolus geograafilise jaotuse järgi (vt tabel 21) olid suurima osatähtsusega ELi riigid 94%ga. Kuna Eesti investeeringud välismaale on tehtud suures osas hiljuti liitunud riikidesse, siis EL-15 liikmesriikide osatähtsus tulu sissevoolus oli vaid 25%. Tähtsaimad riigid tulu sissevoolus olid Küpros, Läti ja Leedu. Tegevusvaldkondade lõikes olid tulu sissevoolus olulisemal kohal finantsvahenduse ning veonduse, laonduse ja side investorid (vastavalt 40% ja 33%; vt joonis 9).

Tabel 20. Tulu sissevool Eestisse

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Tulu otseinvesteeringutelt	585,2	257,7	1 062,7	53,2	29,4	60,9	312,4	81,6
tulu põhikapitalilt	551,3	220,8	1 043,2	50,2	25,2	59,8	372,5	89,2
reinvesteeritud tulu	528,1	-526,5	1 026,9	48,0	-60,1	58,9	-295,0	94,5
dividendid	23,2	747,3	16,3	2,1	85,3	0,9	-97,8	-29,7
tulu võlgadelt (intressid)	33,8	36,9	19,5	3,1	4,2	1,1	-47,2	-42,3
Tulu portfelliinvesteeringutelt	241,3	245,1	240,7	22,0	28,0	13,8	-1,8	-0,2
Tulu muudelt investeeringutelt	172,4	165,0	180,3	15,7	18,8	10,3	9,3	4,6
Muu tulu	100,5	208,4	260,5	9,1	23,8	14,9	25,0	159,2
Tulu sissevool kokku	1 099,3	876,1	1 744,3	100,0	100,0	100,0	99,1	58,7

Tabel 21. Tulu riikide ühenduste järgi 2004. aasta III kvartalis

	Sissevool				Väljavool		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2004/ III kv 2003		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2004/ III kv 2003
EL-25	1 635,6	93,8	67,4	EL-25	-2 667,8	85,1	4,0
Küpros	573,7	32,9	57,3	Soome	-1 156,0	36,9	5,0
Läti	387,2	22,2	113,1	Rootsi	-728,9	23,3	-4,4
Leedu	240,9	13,8	48,4	Suurbritannia	-303,0	9,7	2,4
Soome	136,0	7,8	79,2	Holland	-187,5	6,0	12,5
EL-15	427,0	24,5	55,7	EL-15	-2 633,8	84,0	3,1
SRÜ	37,4	2,1	150,6	SRÜ	-59,4	1,9	-35,7
Venemaa	28,8	1,7	390,2	Venemaa	-67,1	2,1	-24,6
Ukraina	5,1	0,3	-39,8				
Ülejäänud riigid	71,2	4,1	-29,3	Ülejäänud riigid	-407,8	13,0	0,5
USA	43,9	2,5	1 158,9	USA	-126,0	4,0	-11,1
<i>offshore</i> piirkonnad	16,0	0,9	214,2	<i>offshore</i> piirkonnad	-207,1	6,6	96,9
Tulu sissevool kokku	1 744,3	100,0	58,7	Tulu väljavool kokku	-3 135,0	100,0	-1,4

Joonis 9. Tulu sisse- ja väljavool tegevusalati 2004. aasta III kvartalis

Tulu väljavool kasvas aastaga vaid 2%, kusjuures tähtsaima tululiigi – otseinvesteeringutulu (valdavalt reinvesteeritud tulu) – osas praktiliselt muutust ei toimunud (vt tabel 22). Kui dividende maksti eelmise aastaga võrreldes rohkem, siis reinvesteeritud tulu samal ajal isegi kahanes.

Tulu väljavool toimus valdavalt EL-15 liikmesriikidesse (84% kogu väljavoolust), kust pärinevad ka suurimad investeeringud Eestisse (Soome, Rootsi, Suurbritannia). Kui suuremad tulusaajad riigid on tulu aastaga kasvatanud (v.a Rootsi), siis tulu väljavool Venemaale on aastaga kahanenud 25% ning USAsse 11%. Eestisse tehtud investeeringutelt saadi enam tulu finantsvahendusest, töötlevast tööstusest ning veondusest, laondusest ja sidest (vt joonis 9).

Tabel 22. Tulu väljavool Eestist

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004	III kv 2004/ III kv 2003
Tulu otseinvesteeringutelt	-2 523,4	-2 834,8	-2 531,7	82,4	75,0	80,8	-10,7	0,3
tulu põhikapitalilt	-2 422,9	-2 717,0	-2 413,3	79,1	71,8	77,0	-11,2	-0,4
reinvesteeritud tulu	-2 214,7	-1 203,5	-2 100,2	72,3	31,8	67,0	74,5	-5,2
dividendid	-208,2	-1 513,4	-313,1	6,8	40,0	10,0	-79,3	50,4
tulu võlgadelt (intressid)	-100,5	-117,9	-118,4	3,3	3,1	3,8	0,4	17,8
Tulu portfelliinvesteeringutelt	-255,5	-584,0	-264,4	8,3	15,4	8,4	-54,7	3,5
Tulu muudelt investeeringutelt	-262,9	-337,0	-302,7	8,6	8,9	9,7	-10,2	15,1
Muu tulu	-21,9	-26,2	-36,1	0,7	0,7	1,2	37,8	64,8
Tulu väljavool kokku	-3 063,7	-3 782,0	-3 135,0	100,0	100,0	100,0	-17,1	2,3

Jooksev- ja kapitaliülekanDED⁵

JooksevülekanDED konto positiivne saldo oli 2004. aasta III kvartalis 0,6 mld krooni (vt tabel 23), suurenedes 2003. aasta III kvartaliga võrreldes 28%. JooksevülekanDED sissevool ulatus 1,4 mld kroonini, millest valitsemissektori kaudu Eesti majandusse laekunud summad moodustasid 73% ja koosnesid põhiliselt Euroopa Liidu struktuurifondide eraldistest ning pensioni- ja muudest maksetest.

⁵ Kuigi kapitaliülekanDED kuuluvad IMFi metoodika kohaselt kapitali- ja finantskonto koosseisu, on neid käesolevas analüüsis käsitletud koos jooksevülekanDEDega. Euroopa Liidu struktuurifondidest Eestile osutatud välisabi jaotamine jooksev- ja kapitaliülekanDEDeks ei ole selgelt eristatav ja tugineb seetõttu Rahandusministeeriumi ja Põllumajandusministeeriumi ning Eesti Panga ekspertide hinnangutele (vastavalt struktuurifondide sihtotstarbele).

Eraülekandeid tehti 76% ulatuses Euroopa Liidu riikidest (Saksamaa, Soome, Belgia, Rootsi), järgnesid USA ja Kanada. Jooksevülekannete väljavoolust 63% hõlmasid valitsusülekanded (maksed ELi eelarvesse ning käibemaksu tagastamine). Eraülekandeid tehti samuti peamiselt Euroopa Liidu suunas.

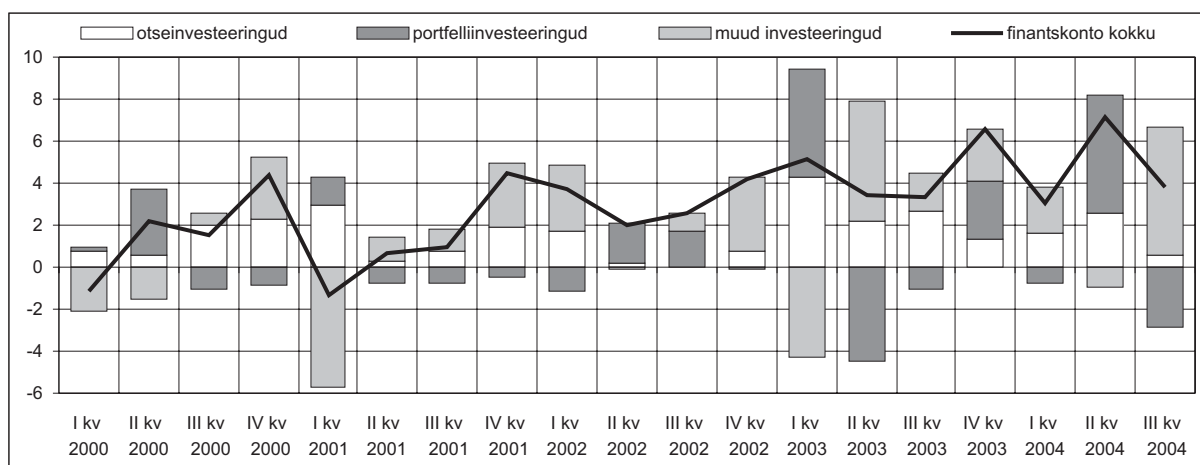
Kapitaliülekannete saldo oli 0,6 mld krooni ulatuses positiivne. Eestisse tehtud kapitaliülekanded koosnesid põhiliselt Euroopa Liidu toetustest valitsemissektorile mitmesuguste infrastruktuuriobjektide ehitamiseks.

Tabel 23. Jooksevülekanded riikide ühenduste järgi

	Saadud (mln kr)			Makstud (mln kr)			Saldo (mln kr)		
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
Jooksevülekanded	802,4	1 191,1	1 377,8	303,9	676,5	738,6	498,5	514,6	639,2
valitsusülekanded	459,2	753,8	1 004,5	23,7	364,5	464,4	435,5	389,3	540,1
EL-25	288,9	601,1	889,7	21,0	326,5	459,8	267,9	274,6	429,9
EL-15	285,9	580,8	876,7	17,0	321,1	456,9	268,9	259,7	419,8
SRÜ	91,8	99,0	99,2	0,4	1,4	0,5	91,4	97,6	98,7
ülejääänud riigid	78,5	53,7	15,6	2,3	36,6	4,1	76,2	17,1	11,5
eraülekanded	343,2	437,3	373,3	280,2	311,9	274,2	63,0	125,4	99,1
EL-25	177,1	343,4	282,7	229,3	246,2	232,6	-52,2	97,2	50,1
EL-15	156,5	326,7	268,2	222,4	231,7	222,2	-65,9	95,0	46,0
SRÜ	12,7	6,9	8,8	8,2	15,8	17,1	4,5	-8,9	-8,3
ülejääänud riigid	153,4	87,0	81,8	42,7	49,9	24,5	110,7	37,1	57,3

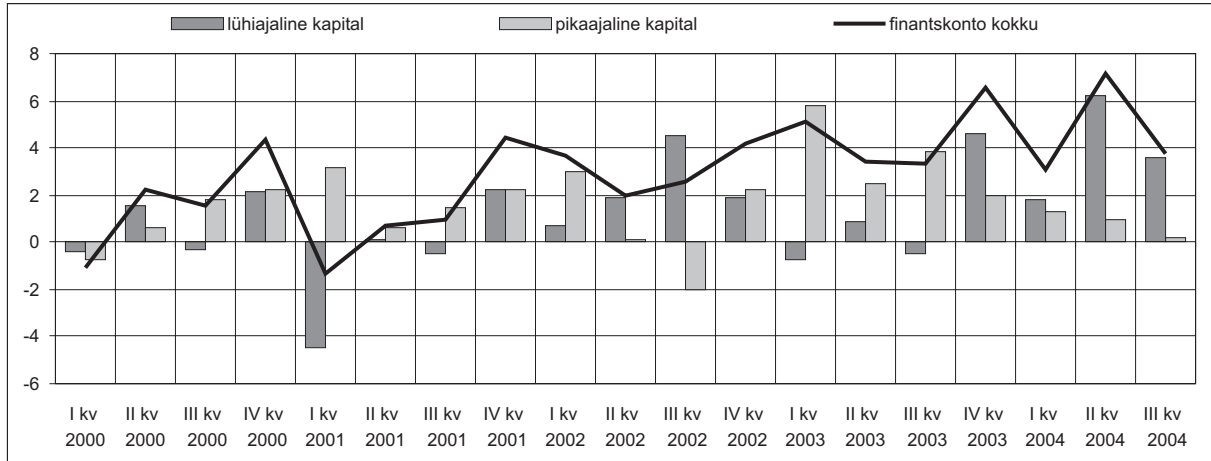
FINANTSKONTO

Finantskonto⁶ ülejääk oli 2004. aasta III kvartalis 3,8 miljardit krooni, millest 0,6 miljardit krooni moodustas otseinvesteeringute ja 6,1 miljardit krooni muude investeeringute sissevool. Portfelliinvesteeringute osas toimus netoväljavool. Finantskonto struktuurist liikide ja tähtaegade järgi annavad ülevaate joonised 10 ja 11.

Joonis 10. Muutused välisinvesteeringukapitali voogude struktuuris (mld kr)

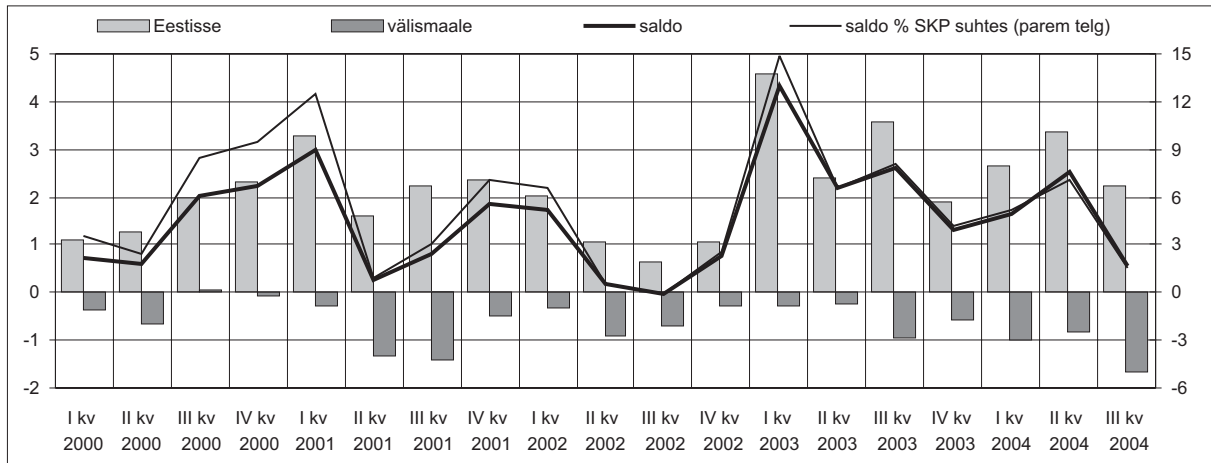
⁶ Reservvarata.

Joonis 11. Finantskonto tähtajaline struktuur (mld kr)

Otseinvesteeringud

Otseinvesteeringute saldo kujunes 2004. aasta III kvartalis 0,6 miljardi krooni ulatuses positiivseks, moodustades 31% finantskonto ülejäägist. Eestisse investeerisid mitteresidendid 2,2 miljardit krooni ja Eesti otseinvesteeringud välismaal kasvasid 1,7 miljardi krooni võrra. Otseinvesteeringute netosissevool kattis 17% jooksevkonto puudujäägist. Suhtena SKPse moodustasid otseinvesteeringud 1,6% (vt joonis 12).

Joonis 12. Otseinvesteeringud (mld kr)

Eestisse tehtud otseinvesteeringute maht langes eelmise kvartaliga võrreldes kolmandiku võrra ning jäi käesoleva aasta I kvartali tasemele. Valdava osa otseinvesteeringute sissevoolust moodustas III kvartalis teenitud jaotamata kasum, mis eelmise perioodiga võrreldes kahekordistus. Töötleva tööstuse, veonduse, laonduse ja side sektorid ning finantsvahendus osutusid teistest valdkondadest kasumlikumaks. Samas jäid pikaajalised rahapaigutused aktsia- või osakapitali enam kui poole väiksemaks. Muu kapitali nõuded otseinvesteeringule kasvasid 0,5 miljardi krooni võrra, millest suurema osa hõlmasid võlad kaupade ja/või teenuste eest. Kohustused kasvasid vaid 0,1 miljardit krooni, kusjuures pika- ja lühiajalise laenu brutovõlad kasvasid vastavalt 1,1 ja 0,8 miljardit krooni ning tagasimaksed olid vastavalt 0,9 ja 0,6 miljardit krooni. Kaubanduskrediidi võlad kahanesid 0,3 miljardi krooni võrra (vt tabelid 24 ja 25).

Tabel 24. Eestise tehtud otseinvesteeringute struktuur

	Aksia(osa)kapital		Reinvesteeringutulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud Eestisse kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)		
I kv 2000	588,6	52,8	301,6	27,1	-236,9	-21,3	461,1	41,4	1 114,4	100,0
II kv 2000	526,6	41,8	202,3	16,0	37,5	3,0	494,3	39,2	1 260,7	100,0
III kv 2000	1 197,7	60,9	861,0	43,8	-123,0	-6,3	29,9	1,5	1 965,6	100,0
IV kv 2000	1 612,4	70,0	450,3	19,5	-74,9	-3,3	316,0	13,7	2 303,8	100,0
2000 kokku	3 925,3	59,1	1 815,2	27,3	-397,3	-6,0	1 301,3	19,6	6 644,5	100,0
I kv 2001	1 586,0	48,6	1 131,4	34,6	-489,2	-15,0	1 037,8	31,8	3 266,0	100,0
II kv 2001	393,6	24,8	-222,3	-14,0	-82,8	-5,2	1 498,8	94,4	1 587,3	100,0
III kv 2001	362,4	16,2	1 253,3	56,2	-40,3	-1,8	656,6	29,4	2 232,0	100,0
IV kv 2001	1 299,2	55,4	1 716,5	73,2	-338,4	-14,4	-333,0	-14,2	2 344,3	100,0
2001 kokku	3 641,2	38,6	3 878,9	41,1	-950,7	-10,1	2 860,2	30,3	9 429,6	100,0
I kv 2002	554,7	27,3	1 087,8	53,5	-269,8	-13,3	661,7	32,5	2 034,4	100,0
II kv 2002	388,9	36,7	180,8	17,1	-14,3	-1,4	503,7	47,6	1 059,1	100,0
III kv 2002	49,3	7,5	439,0	67,0	-195,1	-29,8	362,3	55,3	655,5	100,0
IV kv 2002	-171,9	-16,4	1 662,7	158,2	-293,4	-27,9	-146,2	-13,9	1 051,2	100,0
2002 kokku	821,0	17,1	3 370,3	70,2	-772,6	-16,1	1 381,5	28,8	4 800,2	100,0
I kv 2003	2 074,3	45,1	1 470,1	32,0	-207,0	-4,5	1 259,1	27,4	4 596,5	100,0
II kv 2003	614,2	25,5	625,4	26,0	-167,7	-7,0	1 333,8	55,4	2 405,7	100,0
III kv 2003	1 590,9	44,4	2 214,7	61,8	-569,9	-15,9	346,4	9,7	3 582,1	100,0
IV kv 2003	346,2	18,4	2 406,3	127,6	-389,5	-20,6	-476,7	-25,3	1 886,3	100,0
2003 kokku	4 625,6	37,1	6 716,5	53,9	-1 334,0	-10,7	2 462,7	19,7	12 470,7	100,0
I kv 2004	557,3	21,0	1 922,1	72,4	-663,5	-25,0	839,8	31,6	2 655,8	100,0
II kv 2004	1 176,5	34,9	1 203,5	35,7	-779,0	-23,1	1 766,3	52,5	3 367,4	100,0
III kv 2004	536,9	24,0	2 100,2	93,9	-509,1	-22,8	107,9	4,8	2 236,0	100,0

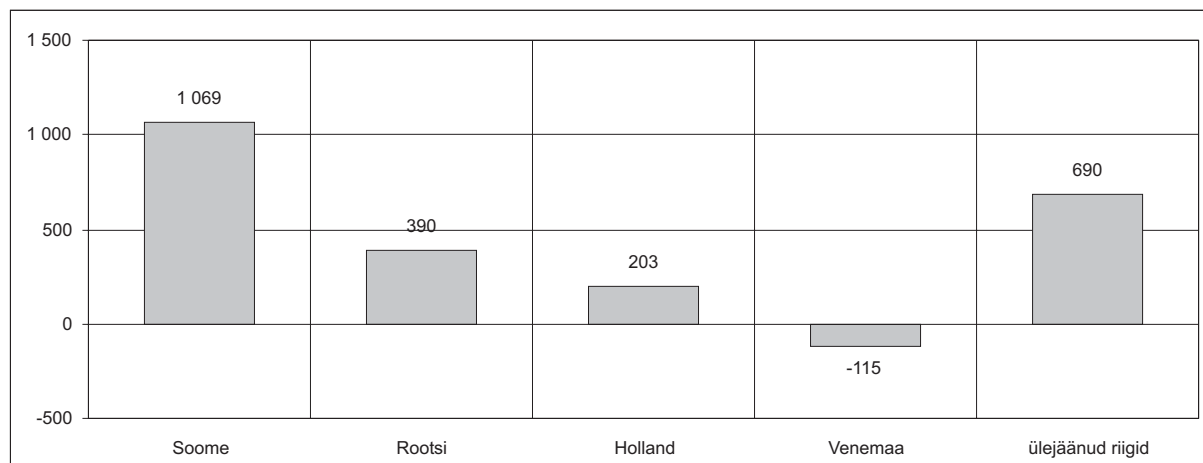
Tabel 25. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise otseinvesteeriija suhtes (mln kr)

	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajaline		Lühiajaline		Pikaajaline		Lühiajaline	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
I kv 2003	68,8	69,9	98,3	79,7	816,3	418,8	858,2	444,3
II kv 2003	97,0	75,1	321,8	195,9	1 044,2	509,4	1 354,0	1 336,8
III kv 2003	84,5	48,1	258,0	50,1	1 943,9	501,4	400,5	1 420,5
IV kv 2003	158,1	53,2	332,6	173,0	1 351,2	1 237,5	408,1	525,3
2003 kokku	408,4	246,3	1 010,7	498,7	5 155,6	2 667,1	3 020,8	3 726,9
I kv 2004	120,6	76,7	474,9	148,1	843,8	718,4	573,8	320,6
II kv 2004	189,2	105,7	528,8	220,4	1 829,5	1 006,5	529,1	289,3
III kv 2004	83,1	14,7	340,0	292,8	1 118,2	863,2	766,0	595,8

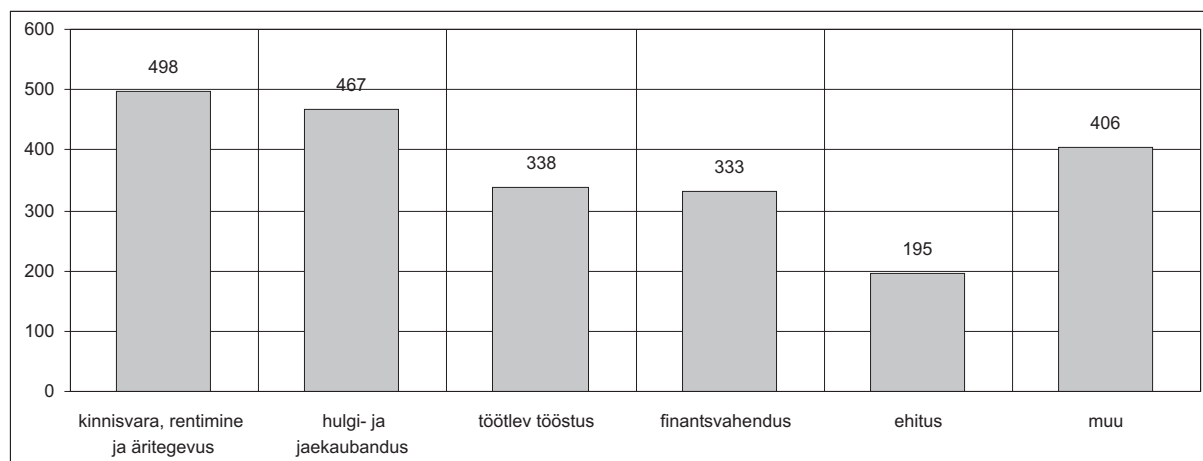
Teistest enam suurenesid otseinvesteeringud Soome (48%), Rootsi (17%) ja Hollandisse (9%). ELi riikide pikaajalised investeeringud kasvasid 2 miljardi krooni võrra (88% sissevoolust). Ligi veerand otseinvesteeringute sissevoolust tuli kinnisvara, rentimise ja äritegevuse valdkonda, järgnesid hulgi- ja jaekaubandus (21%), töötlev tööstus (15%) ja finantsvahendus (15%; vt tabel 26, joonised 13 ja 14).

Tabel 26. Otseinvesteeringud Eestisse riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	II kv 2004	III kv 2004	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004 / II kv 2004
EL-25	2 348,0	1 975,7	69,7	88,4	-15,9
EL-15	2 058,4	1 938,4	61,1	86,7	-5,8
SRÜ	378,3	-134,3	11,2	-6,0	-135,5
Ülejäänud riigid	641,1	394,6	19,0	17,6	-38,4
Kokku	3 367,4	2 236,0	100,0	100,0	-33,6

Joonis 13. Eestisse tehtud otseinvesteeringud riigiti 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Joonis 14. Eestisse tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Residentide otseinvesteeringud välismaale kujunesid senise maksebilansi koostamise ajaloos rekordiliselt suureks. Eelmise kvartaliga võrreldes väljavool kahekordistus. Sarnaselt otseinvesteeringute sissevooluga moodustas suurema osa väljavoolust reinvesteeringute tulud. Erinevalt eelmise kvartali poole miljardi suurusest dividendide väljavõtust tingitud jaotamata kasumi vähenemisest moodustus III kvartalis üle miljardi krooni suurune tegevuskasum. Suurimad kasumid teeniti transpordi ja finantsvahenduse sektoris. Muu kapitali osas toimus investeeringute tagasivool. Laenuõuete käibed olid peaaegu tasakaalus. Tagasihoidlikult kasvasid võlad kaupade ja/või teenuste eest tütar(sidus)ettevõtjatele (vt tabelid 27 ja 28).

Neljandik otseinvesteeringute väljavoolust läks jätkuvalt Lätti, järgnesid Venemaa (9%) ja Leedu (3%). Enamik tütar- ja sidusettevõtjaid paiknevad laienenud Euroopa Liidus, kuhu investeeriti 92% Eesti kapitalist. Suurim investeerija oli seekord kinnisvara, rentimise ja äritegevuse valdkond (38%), millele järgnesid finantsvahendus (31%) ning veonduse, laonduse ja side sektor (21%; vt tabel 29, joonised 15 ja 16).

Tabel 27. Välismaale tehtud otseinvesteeringute struktuur

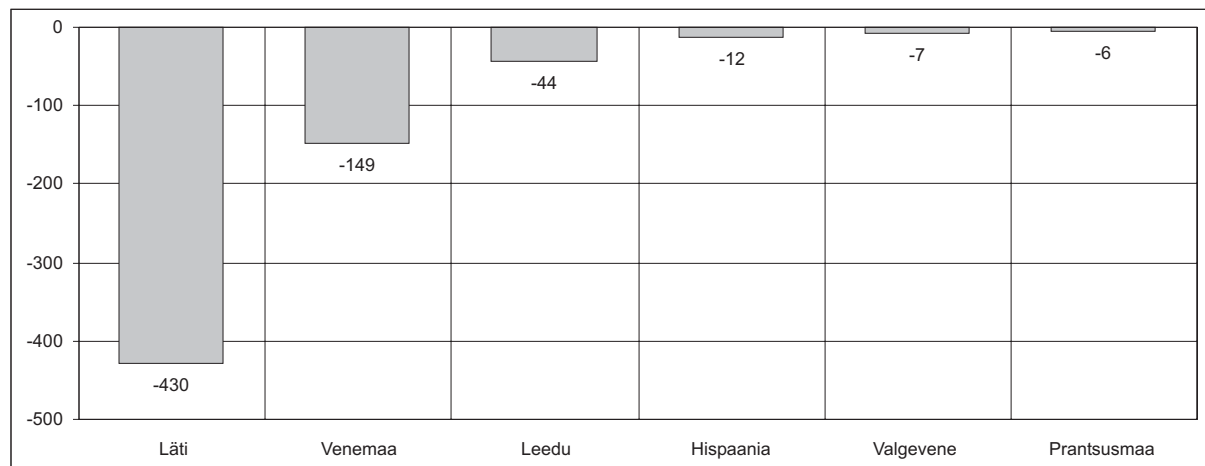
	Aktsia(osa)kapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud välismaale kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)		
I kv 2000	-250,6	67,6	26,9	-7,3	-159,0	42,9	11,9	-3,2	-370,8	100,0
II kv 2000	-577,6	87,4	-9,5	1,4	-98,6	14,9	24,7	-3,7	-661,0	100,0
III kv 2000	230,5	573,4	-61,5	-153,0	-169,0	-420,4	40,2	100,0	40,2	100,0
IV kv 2000	18,0	-35,0	-21,8	42,3	-54,2	105,2	6,5	-12,6	-51,5	100,0
2000 kokku	-579,7	55,6	-65,9	6,3	-480,8	46,1	83,3	-8,0	-1 043,1	100,0
I kv 2001	-80,8	27,5	-5,1	1,7	-214,4	72,9	6,0	-2,0	-294,3	100,0
II kv 2001	-1 036,7	78,1	52,5	-4,0	-388,0	29,2	44,9	-3,4	-1 327,3	100,0
III kv 2001	-728,3	51,2	-166,4	11,7	-393,6	27,7	-134,5	9,5	-1 422,8	100,0
IV kv 2001	-51,3	10,6	-186,2	38,5	-246,8	51,0	0,4	-0,1	-483,9	100,0
2001 kokku	-1 897,1	53,8	-305,2	8,7	-1 242,8	35,2	-83,2	2,4	-3 528,3	100,0
I kv 2002	-83,4	26,1	-82,7	25,9	-141,3	44,3	-11,9	3,7	-319,3	100,0
II kv 2002	-283,5	31,8	-50,6	5,7	-591,2	66,4	34,3	-3,8	-891,0	100,0
III kv 2002	-79,5	11,6	-384,8	56,1	-308,9	45,0	86,9	-12,7	-686,3	100,0
IV kv 2002	-457,5	156,8	-147,4	50,5	314,2	-107,7	-1,1	0,4	-291,8	100,0
2002 kokku	-903,9	41,3	-665,5	30,4	-727,2	33,2	108,2	-4,9	-2 188,4	100,0
I kv 2003	-80,7	29,4	-72,0	26,2	-193,2	70,4	71,6	-26,1	-274,3	100,0
II kv 2003	110,5	-50,3	-134,2	61,1	-321,8	146,4	125,7	-57,2	-219,8	100,0
III kv 2003	-167,9	17,5	-528,1	55,0	-228,7	23,8	-35,0	3,6	-959,7	100,0
IV kv 2003	-811,2	138,7	-7,1	1,2	97,9	-16,7	135,7	-23,2	-584,7	100,0
2003 kokku	-949,3	46,6	-741,4	36,4	-645,8	31,7	298,0	-14,6	-2 038,5	100,0
I kv 2004	-111,8	11,1	-59,9	6,0	-804,8	80,2	-27,7	2,8	-1 004,1	100,0
II kv 2004	-1 461,5	174,5	526,5	-62,9	112,8	-13,5	-15,3	1,8	-837,5	100,0
III kv 2004	-789,3	46,9	-1 026,9	61,1	55,4	-3,3	79,0	-4,7	-1 681,8	100,0

Tabel 28. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise tütar(sidus)ettevõtja suhtes (mln kr)

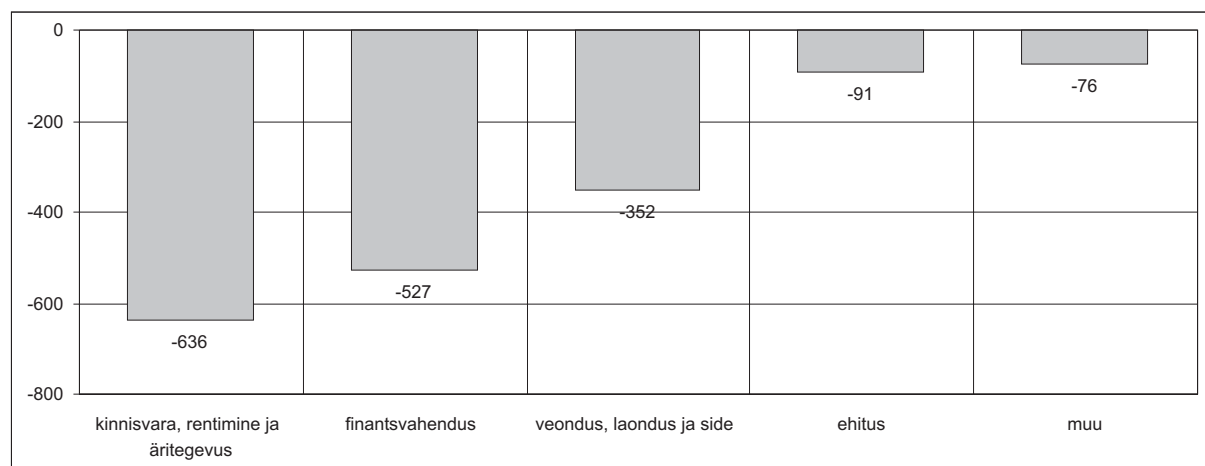
	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajaline		Lühiajaline		Pikaajaline		Lühiajaline	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
I kv 2003	244,9	62,1	54,7	107,5	1,3	1,2	8,4	5,8
II kv 2003	233,3	73,8	131,7	78,4	1,5	0	38,4	22,1
III kv 2003	220,0	102,1	103,3	229,1	0,5	4,6	0,2	49,1
IV kv 2003	408,9	478,6	182,4	88,8	0,8	5,8	37,3	21,7
2003 kokku	1 107,1	716,6	472,1	503,8	4,1	11,6	84,3	98,7
I kv 2004	171,2	179,1	86,0	59,9	0,3	3,3	7,3	12,2
II kv 2004	212,9	575,3	444,6	37,8	7,8	25,2	15,8	17,5
III kv 2004	124,5	164,0	121,2	91,3	3,5	0,9	1,6	6,3

Tabel 29. Otseinvesteeringud välismaale riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	II kv 2004	III kv 2004	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2004/ II kv 2004
EL-25	-691,6	-1 550,1	82,6	92,2	124,1
EL-15	-476,7	-584,5	56,9	34,8	22,6
SRÜ	-117,4	-124,0	14,0	7,4	5,6
Ülejäänud riigid	-28,5	-7,7	3,4	0,5	-73,0
Kokku	-837,5	-1 681,8	100,0	100,0	100,8

Joonis 15. Välismaale tehtud otseinvesteeringud riigiti 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

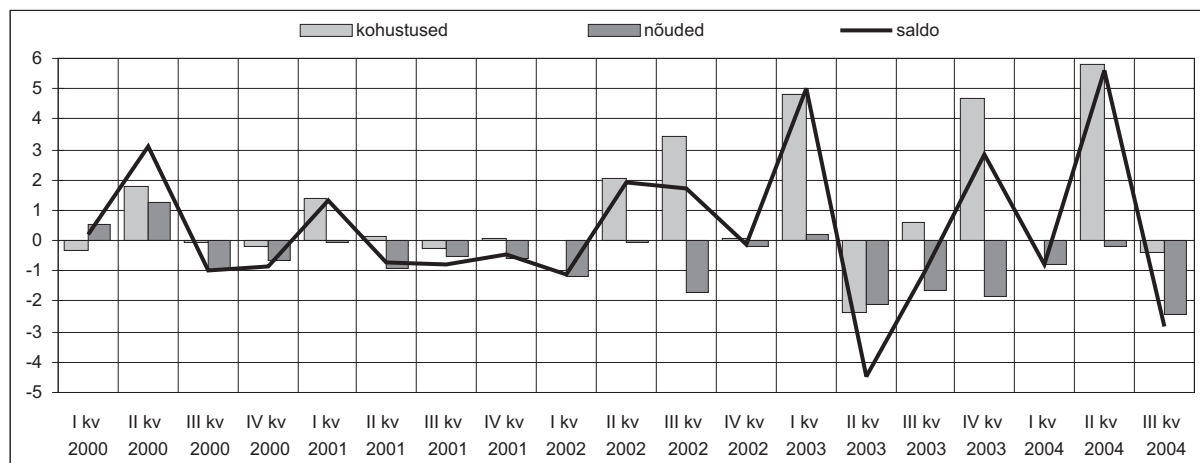
Joonis 16. Välismaale tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringute netoväljavool ulatus 2004. aasta III kvartalis 2,8 miljardi kroonini ning seda mõjutasid enim valitsemissektori investeeringud mitteresidentide poolt emiteeritud võlakirjadesse (vt tabel 30 ja joonis 17).

Tabel 30. Portfelliinvesteeringud väärtpaberi liigi ja majandussektori järgi (mln kr)

	Nõuded			Kohustused			Saldo		
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
Omandiväärtpaberid	-199,0	-569,8	-585,0	544,8	376,8	144,6	345,8	-193,0	-440,4
valitsemissektor	13,5	-50,0	-56,4				13,5	-50,0	-56,4
krediidiasutused	3,0	-13,5	14,8	71,9	-1,6	78,8	74,9	-15,1	93,6
muud sektorid	-215,5	-506,3	-543,4	472,9	378,4	65,8	257,4	-127,9	-477,6
Võlaväärtpaberid	-1 424,9	381,7	-1 854,5	48,3	5 448,9	-536,8	-1 376,6	5 830,6	-2 391,3
keskpank									0,0
valitsemissektor	-2 021,7	859,8	-1 553,1	0,6	419,4	2,8	-2 021,1	1 279,2	-1 550,3
krediidiasutused	1 117,1	-78,3	-67,3	52,3	5 047,3	-585,9	1 169,4	4 969,0	-653,2
muud sektorid	-520,3	-399,8	-234,1	-4,6	-17,8	46,3	-524,9	-417,6	-187,8
Kokku	-1 623,9	-188,1	-2 439,5	593,1	5 825,7	-392,2	-1 030,8	5 637,6	-2 831,7

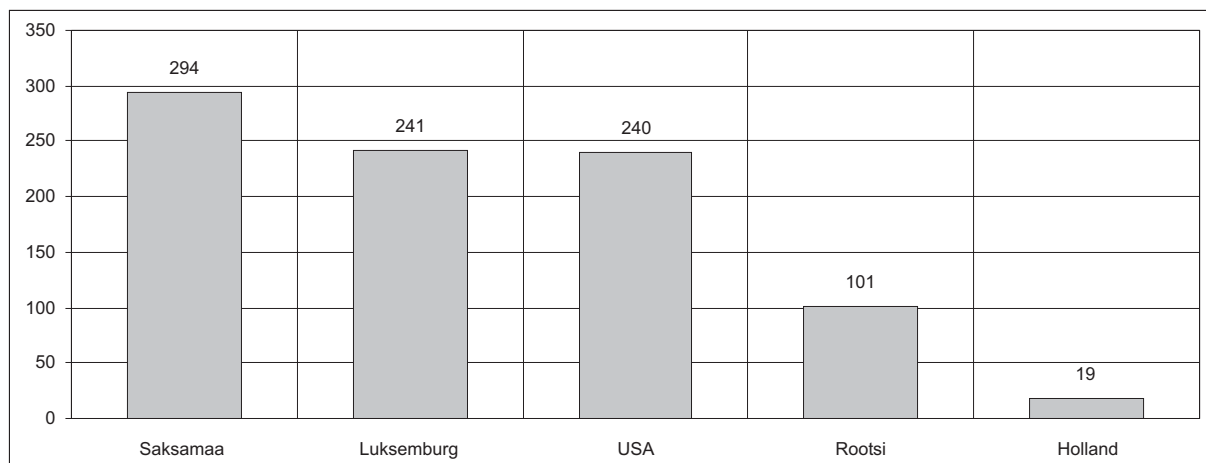
Joonis 17. Portfelliinvesteeringud (mld kr)

Portfelliinvesteeringute kohustused (vt tabel 31) vähenesid perioodi jooksul 0,4 miljardit krooni. Residentid vähendasid oma võlaväärtpaberite kohustusi mitteresidentide ees 0,5 miljardi krooni võrra, omandiväärtpaberite kohustused aga kasvasid 0,1 miljardit krooni. Riigiti tuli portfelliinvesteeringuid enim Euroopa Liidu riikidest, Saksamaalt ja Luksemburgist, väljaspool ELi aga Ameerika Ühendriikidest (vt joonis 18 ja tabel 32).

Tabel 31. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
I kv 2000	89,4	-29,2	-395,3	129,2	-305,9	100,0
II kv 2000	134,5	7,5	1 656,9	92,5	1 791,4	100,0
III kv 2000	91,8	-223,9	-132,8	323,9	-41,0	100,0
IV kv 2000	-854,5	525,5	691,9	-425,5	-162,6	100,0
2000 kokku	-538,8	-42,0	1 820,7	142,0	1 281,9	100,0
I kv 2001	-1,9	-0,1	1 387,7	100,1	1 385,8	100,0
II kv 2001	502,6	314,5	-342,8	-214,5	159,8	100,0
III kv 2001	-143,7	57,9	-104,5	42,1	-248,2	100,0
IV kv 2001	211,4	205,0	-108,3	-105,0	103,1	100,0
2001 kokku	568,4	40,6	832,1	59,4	1 400,5	100,0
I kv 2002	299,2	1 341,7	-276,9	-1 241,7	22,3	100,0
II kv 2002	517,0	25,4	1 517,7	74,6	2 034,7	100,0
III kv 2002	-103,6	-3,0	3 530,1	103,0	3 426,5	100,0
IV kv 2002	199,6	255,6	-121,5	-155,6	78,1	100,0
2002 kokku	912,2	16,4	4 649,4	83,6	5 561,6	100,0
I kv 2003	109,6	2,3	4 731,2	97,7	4 840,8	100,0
II kv 2003	680,2	-28,4	-3 075,6	128,4	-2 395,4	100,0
III kv 2003	544,8	91,9	48,3	8,1	593,1	100,0
IV kv 2003	151,9	3,2	4 552,5	96,8	4 704,4	100,0
2003 kokku	1 486,5	19,2	6 256,4	80,8	7 742,9	100,0
I kv 2004	68,4	-589,7	-80,0	689,7	-11,6	100,0
II kv 2004	376,8	6,5	5 448,8	93,5	5 825,6	100,0
III kv 2004	144,6	-36,9	-536,8	136,9	-392,2	100,0

Portfelliinvesteeringute nõuded (vt tabel 33) suurenesid III kvartalis nii omandi- kui ka võlaväärtpaberite lõikes ning sellest tulenev kapitali väljavool ulatus 2,4 miljardi kroonini. Valitsemissektor ostis mitteresidentide emiteeritud võlakirju 1,5 miljardi krooni eest, 0,3 miljardi krooni eest soetasid võlakirju ka muu sektori ettevõtted. Residentide investeeringud välismaistesse omandiväärtpaberitesse ulatusid 0,5 miljardi kroonini. Riikide lõikes suundusid portfelliinvesteeringud peamiselt Saksamaale, Iirimaa ja Hollandisse (vt joonis 19).

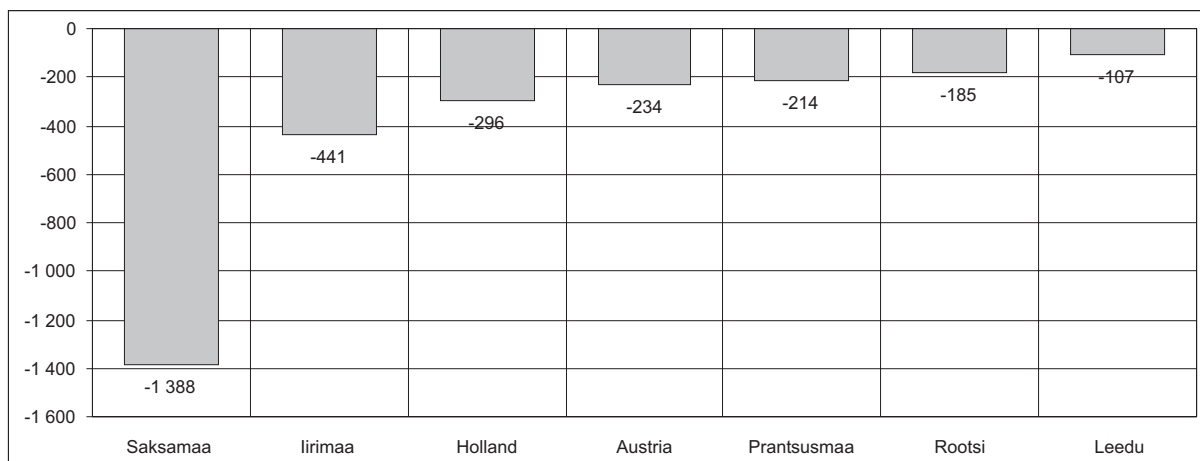
Joonis 18. Portfelliinvesteeringute kohustuste kasv riigiti 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Tabel 32. Portfelliinvesteeringute struktuur riikide ühenduste järgi 2004. aasta III kvartalis

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
EL-25	-2 264,0	-491,4	92,8	125,3
EL-15	-1 982,1	-502,3		
SRÜ	-84,3	0,9	3,5	-0,2
Ülejäänud riigid	-91,2	98,3	3,7	-25,1
Kokku	-2 439,5	-392,2	100,0	100,0

Tabel 33. Portfelliinvesteeringute nõuete struktuur

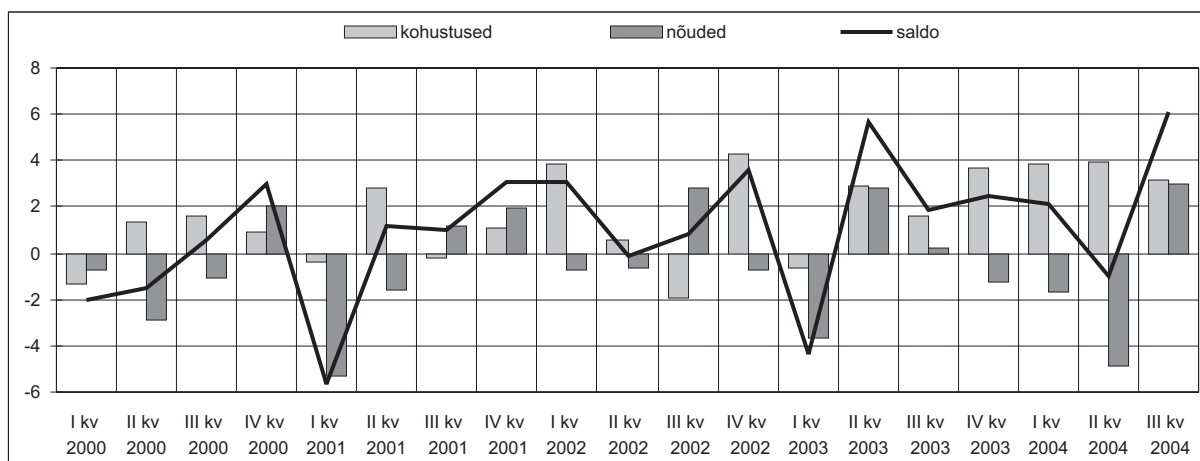
	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
I kv 2000	104,5	20,2	411,8	79,8	516,3	100,0
II kv 2000	-4,7	-0,4	1 283,0	100,4	1 278,3	100,0
III kv 2000	-115,4	11,9	-853,0	88,1	-968,4	100,0
IV kv 2000	68,9	-10,2	-742,0	110,2	-673,1	100,0
2000 kokku	53,3	34,8	99,8	65,2	153,1	100,0
I kv 2001	431,4	-691,3	-493,8	791,3	-62,4	100,0
II kv 2001	-5,9	0,6	-902,2	99,4	-908,1	100,0
III kv 2001	-30,9	5,7	-511,8	94,3	-542,7	100,0
IV kv 2001	-158,1	26,9	-428,9	73,1	-587,0	100,0
2001 kokku	236,5	-11,3	-2 336,7	111,3	-2 100,2	100,0
I kv 2002	-5,4	0,5	-1 155,4	99,5	-1 160,8	100,0
II kv 2002	74,5	-84,6	-162,6	184,6	-88,1	100,0
III kv 2002	-52,4	3,0	-1 678,8	97,0	-1 731,2	100,0
IV kv 2002	-7,6	3,7	-195,2	96,3	-202,8	100,0
2002 kokku	9,1	-0,3	-3 192,0	100,3	-3 182,9	100,0
I kv 2003	-124,5	-65,6	314,2	165,6	189,7	100,0
II kv 2003	-263,4	12,7	-1 811,4	87,3	-2 074,8	100,0
III kv 2003	-199,0	12,3	-1 424,9	87,7	-1 623,9	100,0
IV kv 2003	-442,0	24,0	-1 400,6	76,0	-1 842,6	100,0
2003 kokku	-1 028,9	19,2	-4 322,7	80,8	-5 351,6	100,0
I kv 2004	-441,7	57,4	-327,3	42,6	-769,0	100,0
II kv 2004	-569,9	302,8	381,7	-202,8	-188,2	100,0
III kv 2004	-585,1	24,0	-1 854,4	76,0	-2 439,5	100,0

Joonis 19. Portfelliinvesteeringute nõuete kasv riigiti 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Muud investeeringud

Muude investeeringute sissevool ulatus 2004. aasta III kvartalis 6,1 miljardi kroonini, kusjuures kohustused suurenesid 3,1 ja nõuded vähenesid 3 miljardit krooni (vt joonis 20 ja tabel 34).

Joonis 20. Muud investeeringud (mld kr)

Tabel 34. Muud investeeringud tähtaja järgi (mln kr)

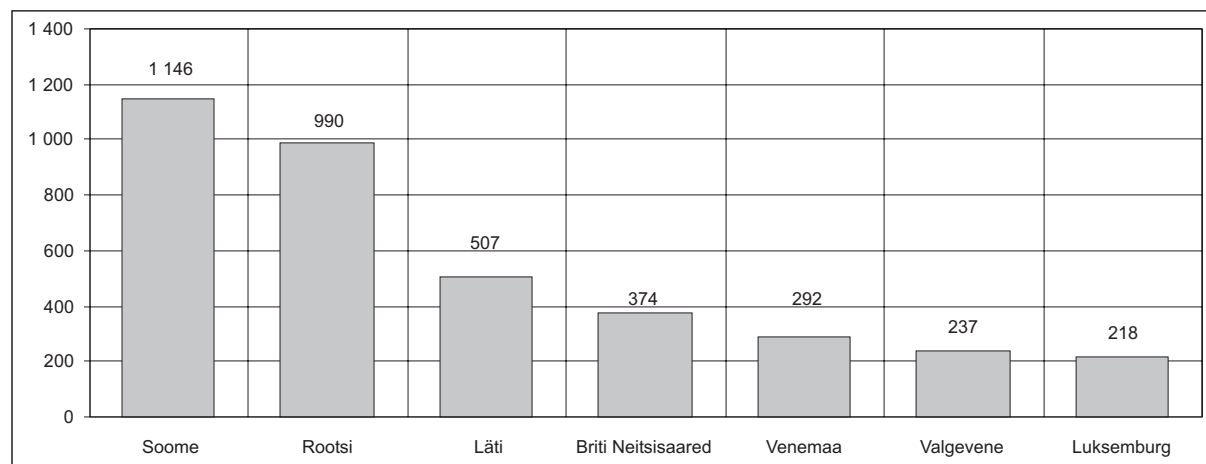
	Nõuded			Kohustused			Saldo		
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
Pikaajaline kapital	84,8	-1 858,5	285,6	1 109,5	288,2	-575,0	1 194,3	-1 570,3	-289,4
keskpank	0,0	-10,8	0,2				0,0	-10,8	0,2
valitsemissektor				74,0	-63,6	-46,5	74,0	-63,6	-46,5
krediidiasutused	-57,1	-1 736,3	-92,1	616,6	283,1	207,0	559,5	-1 453,2	114,9
muud sektorid	141,9	-111,4	377,5	418,9	68,7	-735,5	560,8	-42,7	-358,0
Lühiajaline kapital	140,4	-3 033,8	2 686,4	488,6	3 651,2	3 739,1	629,0	617,4	6 425,5
keskpank				-227,2	-355,0	15,6	-227,2	-355,0	15,6
valitsemissektor	-728,4	-469,9	716,0				-728,4	-469,9	716,0
krediidiasutused	690,2	-2 350,5	2 031,9	1 254,9	2 837,8	2 925,2	1 945,1	487,3	4 957,1
muud sektorid	178,6	-213,4	-61,5	-539,1	1 168,4	798,3	-360,5	955,0	736,8
Kokku	225,2	-4 892,3	2 972,0	1 598,1	3 939,4	3 164,1	1 823,3	-952,9	6 136,1

Muude investeringute kohustuste (vt tabel 35) kasv toimus kõigi allkontode lõikes. Jätkus mitte-residentide hoiuste kasv Eesti krediidiasutustes, ulatudes III kvartalis 1,3 miljardi kroonini. Kogu aasta lõikes kasvas see kohustuste kirje aga 6,6 miljardi krooni võrra. Kaubanduskrediidi, laenude ja muude kohustuste kasvust tulenenud kapitali sissevool ulatus III kvartalis ligikaudu 1,8 miljardi kroonini. Riigiti kasvasid muude investeringute kohustused peamiselt Euroopa Liidu riikide, enim aga Soome, Rootsi ja Läti ees (vt joonis 21 ja tabel 36).

Muude investeringute nõuded (vt tabel 37) kahanesid peamiselt tänu hoiuste vähenemisele välismaistes krediidiasutustes ja muude nõuete vähenemisele, vastavalt 2,9 ja 1,0 miljardit krooni. Kapitali väljavool aga toimus laenude osas, kus mitteresidentidele antud laenud kasvasid kolmandas kvartalis 1,2 miljardi võrra. Riikide lõikes suundus muu investeringukapital peamiselt Läti, Rootsi ja Luksemburgi (vt joonis 22). Laenukapitali nõuetest ja kohustustest annab täpsema ülevaate tabel 38.

Tabel 35. Muude investeringute kohustuste struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
I kv 2000	-21,0	1,6	-1 550,5	119,7	395,6	-30,5	-119,2	9,2	-1 295,1	100,0
II kv 2000	465,9	33,8	229,2	16,6	599,1	43,5	83,2	6,0	1 377,4	100,0
III kv 2000	191,6	12,0	182,8	11,4	1 180,5	73,9	43,0	2,7	1 597,9	100,0
IV kv 2000	444,4	48,5	353,2	38,5	-219,8	-24,0	338,6	36,9	916,4	100,0
2000 kokku	1 080,9	41,6	-785,3	-30,2	1 955,4	75,3	345,6	13,3	2 596,6	100,0
I kv 2001	-480,2	-1 655,6	536,0	-134,3	-315,9	79,2	-139,0	34,8	-399,1	100,0
II kv 2001	789,9	-614,2	367,1	13,1	1 098,6	39,2	544,5	19,4	2 800,1	100,0
III kv 2001	-217,4	-69,4	750,0	-320,9	-752,1	321,8	-14,2	6,1	-233,7	100,0
IV kv 2001	10,6	26,4	917,3	81,8	50,8	4,5	142,2	12,7	1 120,9	100,0
2001 kokku	102,9	3,1	2 570,4	78,2	81,4	2,5	533,5	16,2	3 288,2	100,0
I kv 2002	160,2	4,2	2 313,4	60,6	1 340,0	35,1	3,0	0,1	3 816,6	100,0
II kv 2002	877,2	155,9	-1 821,3	-323,6	775,3	137,8	731,6	130,0	562,8	100,0
III kv 2002	1 049,1	-54,9	-1 911,0	100,0	-760,9	39,8	-287,7	15,1	-1 910,5	100,0
IV kv 2002	-1 305,4	-30,6	3 382,2	79,3	2 409,1	56,5	-221,5	-5,2	4 264,4	100,0
2002 kokku	781,1	11,6	1 963,3	29,2	3 763,5	55,9	225,4	3,3	6 733,3	100,0
I kv 2003	44,5	-7,1	191,0	-30,3	-305,6	48,4	-560,8	88,9	-630,9	100,0
II kv 2003	502,9	17,5	1 172,7	40,7	1 139,1	39,6	63,6	2,2	2 878,3	100,0
III kv 2003	-278,9	-17,5	1 062,3	66,5	1 300,6	81,4	-485,9	-30,4	1 598,1	100,0
IV kv 2003	492,4	13,4	709,3	19,3	2 453,8	66,7	22,7	0,6	3 678,2	100,0
2003 kokku	760,9	10,1	3 135,3	41,7	4 587,9	61,0	-960,4	-12,8	7 523,7	100,0
I kv 2004	255,3	6,7	1 623,1	42,4	1 833,4	47,9	116,9	3,1	3 828,7	100,0
II kv 2004	1 105,5	28,1	-539,3	-13,7	3 418,3	86,8	-45,1	-1,1	3 939,4	100,0
III kv 2004	494,5	15,6	974,1	30,8	1 305,1	41,2	390,4	12,3	3 164,1	100,0

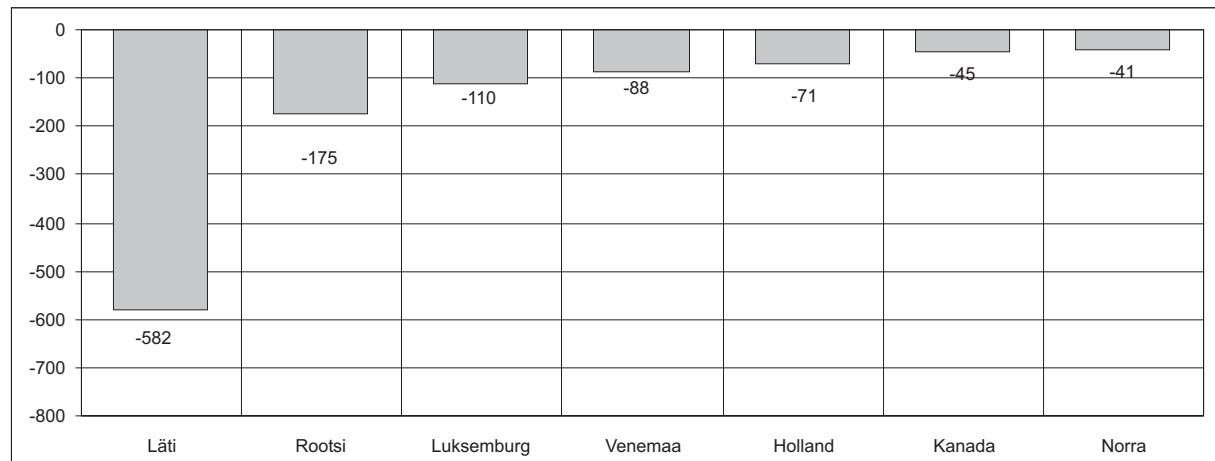
Joonis 21. Muude investeringute kohustuste kasv riigiti 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Tabel 36. Muude investeeringute struktuur riikide ühenduste järgi 2004. aasta III kvartalis

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
EL-25	434,0	2 296,7	14,6	72,6
EL-15	831,0	2 127,7		
SRÜ	48,3	602,3	1,6	19,0
Ülejäänud riigid	2 489,7	265,1	83,8	8,4
Kokku	2 972,0	3 164,1	100,0	100,0

Tabel 37. Muude investeeringute nõuete struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoised		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)
I kv 2000	-117,5	15,5	-403,8	53,4	-543,4	71,9	308,9	-40,9	-755,8	100,0
II kv 2000	-4,7	0,2	-795,3	27,8	-1 926,8	67,4	-130,0	4,6	-2 856,8	100,0
III kv 2000	-189,2	17,8	-1 281,2	120,2	255,9	-24,0	149,0	-14,0	-1 065,5	100,0
IV kv 2000	233,4	11,4	-333,7	-16,4	2 111,3	103,5	28,8	1,4	2 039,8	100,0
2000 kokku	-78,0	3,0	-2 814,0	106,7	-103,0	3,9	356,7	-13,5	-2 638,3	100,0
I kv 2001	-301,4	-1 655,6	-1 655,6	31,4	-3 156,4	59,9	-157,9	3,0	-5 271,3	100,0
II kv 2001	-777,1	-614,2	-580,3	36,3	-128,0	8,0	-114,8	7,2	-1 600,2	100,0
III kv 2001	342,2	-69,4	-69,4	-5,8	802,0	66,9	123,8	10,3	1 198,6	100,0
IV kv 2001	151,5	26,4	26,4	1,3	1 744,4	89,2	33,9	1,7	1 956,2	100,0
2001 kokku	-584,8	15,7	-2 278,9	61,3	-738,0	19,9	-115,0	3,1	-3 716,7	100,0
I kv 2002	-22,8	3,2	-1 081,9	153,4	392,2	-55,6	7,2	-1,0	-705,3	100,0
II kv 2002	-208,2	31,0	1 540,6	-229,1	-1 413,1	210,1	-591,8	88,0	-672,5	100,0
III kv 2002	-464,6	-16,7	-329,0	-11,8	3 121,2	112,3	452,1	16,3	2 779,7	100,0
IV kv 2002	1 743,2	-246,6	-1 454,2	205,7	-1 357,7	192,1	361,9	-51,2	-706,8	100,0
2002 kokku	1 047,6	150,7	-1 324,5	-190,5	742,6	106,8	229,4	33,0	695,1	100,0
I kv 2003	-691,6	18,7	-6 337,1	171,4	3 367,7	-91,1	-35,8	1,0	-3 696,8	100,0
II kv 2003	-796,2	-28,3	2 349,2	83,6	1 353,3	48,2	-96,5	-3,4	2 809,8	100,0
III kv 2003	170,0	75,5	1 962,6	871,5	-607,5	-269,8	-1 299,9	-577,2	225,2	100,0
IV kv 2003	667,8	-54,1	-1 495,0	121,0	-1 899,0	153,7	1 491,0	-120,7	-1 235,2	100,0
2003 kokku	-650,0	34,3	-3 520,3	185,6	2 214,5	-116,7	58,8	-3,1	-1 897,0	100,0
I kv 2004	-117,2	7,0	-1 007,3	60,1	-334,9	20,0	-216,9	12,9	-1 676,3	100,0
II kv 2004	-581,3	11,9	-2 434,5	49,8	-501,6	10,3	-1 374,8	28,1	-4 892,2	100,0
III kv 2004	298,7	10,1	-1 274,7	-42,9	2 915,8	98,1	1 032,2	34,7	2 972,0	100,0

Joonis 22. Muude investeeringute nõuete kasv riigiti 2004. aasta III kvartalis (mln kr)

Tabel 38. Laenukapitali nõuded ja kohustused (mln kr)

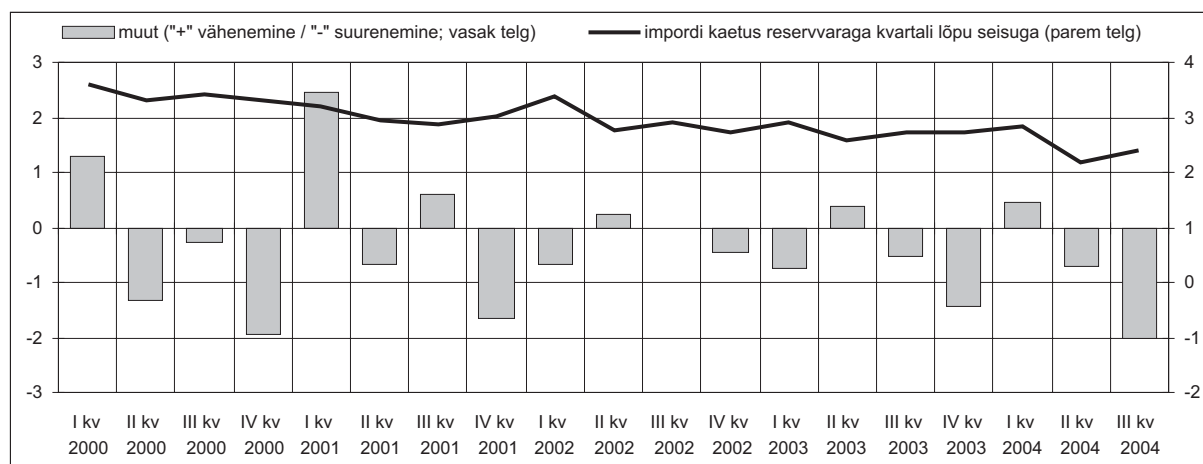
	Nõuded			Kohustused		
	Andmine	Tagastamine	Saldo	Saamine	Tagastamine	Saldo
I kv 2003	-11 076,1	4 739,0	-6 337,1	8 547,3	-8 356,3	191,0
II kv 2003	-8 846,0	11 195,2	2 349,2	6 448,5	-5 275,8	1 172,7
III kv 2003	-9 902,7	11 865,4	1 962,7	5 629,6	-4 567,3	1 062,3
IV kv 2003	-5 094,3	3 599,2	-1 495,1	9 297,4	-8 588,1	709,3
2003 kokku	-34 919,1	31 398,8	-3 520,3	29 922,8	-26 787,5	3 135,3
I kv 2004	-6 699,8	5 692,5	-1 007,3	9 080,7	-7 457,6	1 623,1
II kv 2004	-8 217,9	5 783,4	-2 434,5	9 603,4	-10 142,7	-539,3
III kv 2004	-5 885,8	4 611,1	-1 274,7	9 258,0	-8 283,9	974,1

Reservvara

Maksebilansi reservid kasvasid 2004. aasta III kvartalis 2 miljardi krooni võrra (vt tabel 39). Impordi kaetusest reservvaraga annab ülevaate joonis 23.

Tabel 39. Reservvara muutuse struktuur

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)		
	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004	III kv 2003	II kv 2004	III kv 2004
Kuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sularaha ja hoiused	-1 066,0	1 171,9	-978,6	200,8	-161,6	48,5
Väärtpaberid	533,1	-1 894,5	-1 036,1	-100,4	261,3	51,4
omandiväärtpaberid				0,0	0,0	0,0
võlakirjad	236,6	234,2	-240,2	-44,6	-32,3	11,9
rahaturuinstrumendid	296,5	-2 128,7	-795,9	-55,9	293,6	39,4
Muud nõuded	2,1	-2,5	-3,0	-0,4	0,3	0,1
Kokku	-530,8	-725,1	-2 017,7	100,0	100,0	100,0

Joonis 23. Kulla- ja välisvaluutareservide muut (mld kr) ja impordi kaetus reservvaraga (kuudes)

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMIS- POSITSIOON JA KOGUVÄLISVÕLG

30. septemberil 2004

2004. aasta III kvartali lõpul ulatusid kõik Eestisse tehtud välisinvesteeringud 195,9 miljardi kroonini (vt tabel 40). Neist ligi pool oli paigutatud finantsvahendusse, väiksemas mahu ka veondusse, laondusse ja sisesse, töötlevasse tööstusse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 41). Eestisse investeerimisest olid huvitatud põhiliselt Rootsi, Soome ja Suurbritannia investoriid.

Kvartal varasema seisuga võrreldes kasvas Eestisse paigutatud välisinvesteeringute struktuuris mõnevõrra muude investeeringute osakaal ning langes portfelliinvesteeringute tähtsus. Otseinvesteeringud hõlmasid ligi poole ehk 94,9 miljardit krooni, portfelliinvesteeringud viiendiku ja muud investeerin-

Tabel 40. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	30.06.2004	%	30.09.2004	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	86 175,4	100,0	89 534,7	100,0
Otseinvesteeringud välismaal	14 677,3	17,0	16 289,2	18,2
Aksia(osa)kapital ja reinvesteeringud tulu	10 046,8	11,7	11 864,5	13,3
Muu otseinvesteeringukapital	4 630,5	5,4	4 424,7	4,9
Portfelliinvesteeringud	20 584,4	23,9	23 146,7	25,9
Omandiväärtpaberid	3 071,0	3,6	3 728,9	4,2
Võlaväärtpaberid	17 513,4	20,3	19 417,8	21,7
Võlakirjad	9 850,4	11,4	11 819,1	13,2
Rahaturuinstrumendid	7 663,0	8,9	7 598,7	8,5
Tuletisinstrumendid	282,6	0,3	301,2	0,3
Muud investeeringud	33 237,1	38,6	30 291,0	33,8
Kaubanduskrediit	6 532,3	7,6	6 290,0	7,0
Laenud	17 571,7	20,4	18 817,5	21,0
Pikaajalised	8 521,4	9,9	8 223,0	9,2
Lühiajalised	9 050,3	10,5	10 594,5	11,8
Sularaha ja hoiused	6 992,0	8,1	4 079,7	4,6
Muud nõuded	2 141,1	2,5	1 103,8	1,2
Reservvara	17 394,0	20,2	19 506,6	21,8
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	189 781,6	100,0	195 880,1	100,0
Otseinvesteeringud Eestis	92 369,6	48,7	94 941,3	48,5
Aksia(osa)kapital ja reinvesteeringud tulu	75 947,6	40,0	78 897,8	40,3
Muu otseinvesteeringukapital	16 422,0	8,7	16 043,5	8,2
Portfelliinvesteeringud	38 845,9	20,5	39 243,6	20,0
Omandiväärtpaberid	15 796,6	8,3	16 730,6	8,5
Võlaväärtpaberid	23 049,3	12,1	22 513,0	11,5
Võlakirjad	14 527,6	7,7	14 593,3	7,5
Rahaturuinstrumendid	8 521,7	4,5	7 919,7	4,0
Tuletisinstrumendid	185,7	0,1	142,1	0,1
Muud investeeringud	58 380,4	30,8	61 553,1	31,4
Kaubanduskrediit	9 629,1	5,1	10 187,2	5,2
Laenud	25 675,5	13,5	26 595,0	13,6
Pikaajalised	22 600,4	11,9	22 028,7	11,2
Lühiajalised	3 075,1	1,6	4 566,3	2,3
Sularaha ja hoiused	21 698,9	11,4	23 003,9	11,7
Muud kohustused	1 376,9	0,7	1 767,0	0,9
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-103 606,2		-106 345,4	
Pikaajaline	-81 897,3		-80 615,2	
Lühiajaline	-21 708,9		-25 730,2	

gud pisut alla kolmandiku. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute puhul** olid eelistatumateks tegevusaladeks finantsvahendus (31% otseinvesteeringutest), töötlev tööstus (17%), veondus, laondus ja side (16%) ning hulgi- ja jaekaubandus (15%; vt tabel 42). 67% otseinvesteeringutest tegid Rootsi ja Soome investorid.

Eesti investeeringud välismaale moodustasid 89,5 miljardit krooni. Kaks kolmandikku välismaale paigutatud investeeringuist tegid finantsvahenduse investorid. Välismaale investeerisid ka avalik sektor, veondus, laondus ja side ning töötlev tööstus. Eesti investorite seas olid populaarsemateks investeerimismaadeks Leedu, Saksamaa ja Läti.

Võrreldes 2004. aasta II kvartali lõpu seisuga kasvas välismaale paigutatud investeeringute struktuuris otse- ja portfelliinvesteeringute ning reservvara osakaal, muude investeeringute tähtsus aga langes. Laenude, hoiuste ja keskpanka kulla- ja välisvaluutareserv hõlmas 56% välisnõuetest. **Otseinvesteeringute** osatähtsus oli 18% kõigist välismaale tehtud investeeringuist. Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid finantsvahenduse (39%), veonduse, laonduse ja side (21%) ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (19%) esindajad. 82% kõigist välismaale tehtud otseinvesteeringuist paigutati kolme riiki – Leetu, Läti ja Küprosele (vt tabel 42).

Tabel 41. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi 30. septembril 2004 (%)

Nõuded		Kohustused	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	67,3	Finantsvahendus	49,6
Avalik haldus ja riigikaitse	12,6	Veondus, laondus ja side	10,9
Veondus, laondus ja side	6,4	Töötlev tööstus	10,4
Töötlev tööstus	5,4	Hulgi- ja jaekaubandus	10,4
Hulgi- ja jaekaubandus	5,0	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	8,0
Muud	3,3	Muud	10,7
Kokku	100,0	Kokku	100,0
Riigid			
Leedu	14,4	Rootsi	28,0
Saksamaa	14,0	Soome	20,9
Läti	12,5	Suurbritannia	12,9
Prantsusmaa	7,7	Saksamaa	6,7
Holland	7,1	USA	5,9
Ülejäänud riigid	44,3	Ülejäänud riigid	25,6
Kokku	100,0	Kokku	100,0

Tabel 42. Otseinvesteeringud tegevusalade ja riikide järgi 30. septembril 2004 (%)

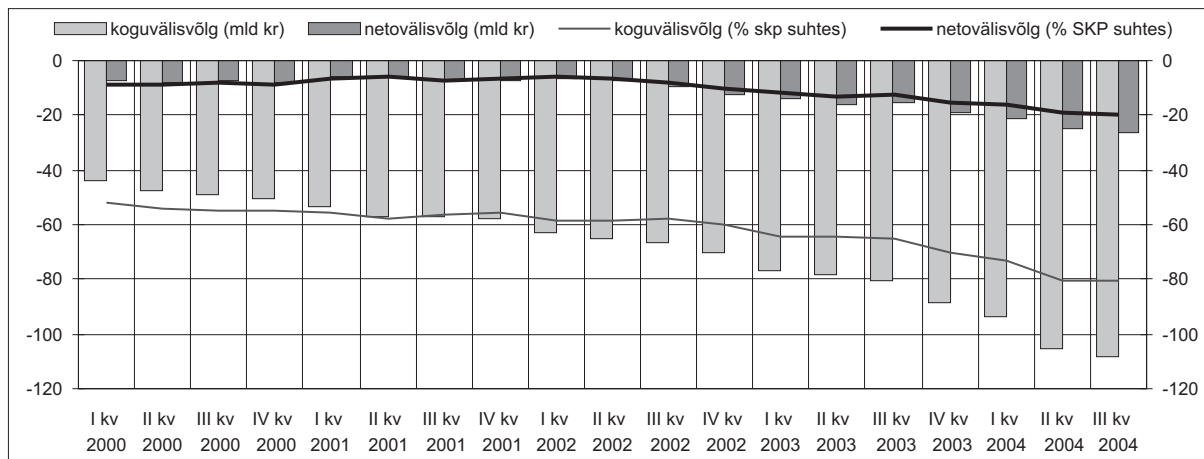
Eestis		Välismaal	
Tegevusalad			
Finantsvahendus	31,2	Finantsvahendus	39,3
Töötlev tööstus	16,6	Veondus, laondus ja side	20,8
Veondus, laomajandus ja side	15,9	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	18,6
Hulgi- ja jaekaubandus	14,9	Hulgi- ja jaekaubandus	7,4
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	13,1	Töötlev tööstus	7,0
Muud	8,3	Muud	6,9
Kokku	100,0	Kokku	100,0
Riigid			
Rootsi	41,8	Leedu	37,8
Soome	25,5	Läti	30,7
USA	4,8	Küpros	13,5
Holland	3,4	Itaalia	5,8
Taani	3,2	Soome	4,0
Ülejäänud riigid	21,3	Ülejäänud riigid	8,2
Kokku	100,0	Kokku	100,0

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2004. aasta III kvartali lõpus 106,3 miljardi krooni ulatuses negatiivne, moodustades 79% oodatava sisemajanduse koguprodukti (SKP) suhtes. 76% netoinvesteeringu positsioonist oli pikaajaline kapital. Viimase osakaal on kvartaliga mõnevõrra langenud.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused olid 30. septembril 2004. aastal 107,9 miljardit krooni (80,5% oodatava SKP suhtes) ja Eesti netovälisvõlg (võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe) 26,5 miljardit krooni (ligi 20% oodatava SKP suhtes; vt tabel 43 ja joonis 24). Koguvõlg hõlmas 55% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringu ettevõtete grupisisesed võlad, moodustasid 51% koguvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli tegu valdavalt lühiajalise kapitaliga.

Tabel 43. Välisvõlg (mln kr)

	30.06.2004	%	30.09.2004	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	4 040,2	3,8	3 996,5	3,7
Lühiajalised				
Pikaajalised	4 040,2	3,8	3 996,5	3,7
II. Keskpang	27,1	0,0	46,4	0,0
Lühiajalised	27,1	0,0	46,4	0,0
Pikaajalised				
III. Krediidiasutused	48 480,4	46,1	51 019,6	47,3
Lühiajalised	25 723,0	24,5	28 050,5	26,0
Pikaajalised	22 757,4	21,7	22 969,1	21,3
IV. Muud sektorid	28 882,0	27,5	29 003,6	26,9
Lühiajalised	12 298,3	11,7	13 099,1	12,1
Pikaajalised	16 583,7	15,8	15 904,5	14,7
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	23 636,1	22,5	23 879,6	22,1
KOGUVÄLISVÕLG	105 065,8	100,0	107 945,7	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	10 290,0	12,9	11 134,5	13,7
Lühiajalised	6 593,4	8,2	5 899,2	7,2
Pikaajalised	3 696,6	4,6	5 235,3	6,4
II. Keskpang	17 372,4	21,7	19 482,1	23,9
Lühiajalised	14 418,4	18,0	16 265,5	20,0
Pikaajalised	2 954,0	3,7	3 216,6	4,0
III. Krediidiasutused	19 612,0	24,5	17 728,3	21,8
Lühiajalised	14 202,3	17,8	12 180,1	15,0
Pikaajalised	5 409,7	6,8	5 548,2	6,8
IV. Muud sektorid	20 826,1	26,1	20 823,7	25,6
Lühiajalised	11 516,5	14,4	11 518,9	14,1
Pikaajalised	9 309,6	11,6	9 304,8	11,4
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	11 844,6	14,8	12 260,8	15,1
VÕLANÕUDED KOKKU	79 945,1	100,0	81 429,4	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	6 249,8		7 138,0	
Lühiajaline	6 593,4		5 899,2	
Pikaajaline	-343,6		1 238,8	
II. Keskpang	17 345,3		19 435,7	
Lühiajaline	14 391,3		16 219,1	
Pikaajaline	2 954,0		3 216,6	
III. Krediidiasutused	-28 868,4		-33 291,3	
Lühiajaline	-11 520,7		-15 870,4	
Pikaajaline	-17 347,7		-17 420,9	
IV. Muud sektorid	-8 055,9		-8 179,9	
Lühiajaline	-781,8		-1 580,2	
Pikaajaline	-7 274,1		-6 599,7	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-11 791,5		-11 618,8	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-25 120,7		-26 516,3	

Joonis 24. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg (mld kr; vasak telg) ja % SKP suhtes (parem telg)